

Ontwerp-Besluit beheer verpakkingen en papier en karton

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer maakt ingevolge artikel 21.6, vierde lid, Wet milieubeheer bekend dat gedurende acht weken na dagtekening van deze Staatscourant een ieder schriftelijk zijn zienswijze naar voren kan brengen over onderstaand onderwerp van een algemene maatregel van bestuur.
Adres: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer t.a.v. CDJZ/afdeling Wetgeving (ipc 115)
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag.

Besluit van ... houdende regels voor verpakkingen, verpakkingsafval, papier en karton (Besluit beheer verpakkingen en papier en karton)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz. Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van....., Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving; Gelet op richtlijn nr. 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PbEG L 365) en de artikelen 10.15 tot en met 10.18 en 15.32 van de Wet milieubeheer; De Raad van State gehoord (advies van); Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer van, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
a. *verpakkingen*: alle producten, van grondstoffen tot afgewerkte produc-

ten over het gehele traject van producent tot gebruiker of consument, waaronder begrepen wegwerpartikelen, vervaardigd van materiaal van welke aard dan ook, die kunnen worden gebruikt voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren of aanbieden van stoffen, preparaten of andere producten;

b. *papier en karton*: papier en karton, niet zijnde een verpakking;

c. *producent of importeur*: degene die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf in Nederland:

1°. als eerste stoffen, preparaten of andere producten in een verpakking aan een ander ter beschikking stelt; 2°. als eerste stoffen, preparaten of andere producten in een verpakking invoert en zich van de verpakking ontdoet;

3°. een ander opdracht geeft de verpakking van stoffen, preparaten of andere producten te voorzien van zijn naam en deze aan een ander ter beschikking stelt;

4°. als eerste een verpakking aan een ander ter beschikking stelt die is bestemd om bij het aan de gebruiker ter beschikking stellen van stoffen, preparaten of andere producten daaraan te worden toegevoegd;

5°. als eerste papier of karton aan een ander ter beschikking stelt;

d. *hergebruiken als product*: al dan niet na een bewerking opnieuw gebruiken voor het oorspronkelijke doel als waarvoor het was bestemd;

e. *hergebruiken als materiaal*: na een be- of verwerking opnieuw gebruiken van de daaruit resulterende materialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden dan waarvoor zij oorspronkelijk waren bestemd, met inbegrip van organisch hergebruik, daaronder niet begrepen terugwinning van energie;

f. *drank*: vloeistof bestemd voor menselijke consumptie en primair om onverdund te worden gedronken;

g. *medicinale drank*: drank zijnde een geneesmiddel als bedoeld in artikel 1, onder e, van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening;

h. *wijn*: wijn als bedoeld in artikel 1,

eerste lid, van de Drank- en Horecawet;

i. *sterke drank*: sterke drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet.

§ 2. Inname, preventie, hergebruik en overig afvalbeheer

Artikel 2

1. De producent of importeur draagt zorg voor de gescheiden inname of nascheiding en het overig afvalbeheer van door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde verpakkingen en papier en karton.

2. De kosten van de gescheiden inname of nascheiding en het overig afvalbeheer van verpakkingen en papier en karton komen voor rekening van de producent of importeur, met uitzondering van de kosten van de gescheiden inzameling, de nascheiding en het overig afvalbeheer van als bedrijfsafval vrijkomende verpakkingen en papier en karton; deze komen voor rekening van degene die zich van dat afval ontdoet.

Artikel 3

1. De producent of importeur neemt maatregelen ter bevordering van het verminderen van de gewichtshoeveelheid en de schadelijkheid voor het milieu van verpakkingen of papier en karton, die er in ieder geval op gericht zijn dat:

a. zo weinig mogelijk verpakkingsmateriaal of papier en karton wordt gebruikt;

b. een verpakking of papier en karton zodanig wordt ontworpen dat nuttige toepassing wordt vergemakkelijkt;

c. steeds meer hergebruikt materiaal in nieuwe verpakkingen of papier en karton wordt toegepast;

d. het ontstaan van zwerfafval zoveel mogelijk wordt voorkomen.

2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, onder a en b, leiden er toe dat de gewichtshoeveelheid in Nederland van door de producent of importeur nieuw op de markt te brengen verpakkingen in het jaar 2005 is afgenomen met ten minste 10 gewichtsprocent ten opzichte van de hoeveelheid

verpakkingen welke door hem nieuw in het jaar 1999 op de markt is gebracht, gecorrigeerd voor de ontwikkeling van zijn omzet.

Artikel 4

1. De producent of importeur draagt er zorg voor dat in het jaar 2005 van de door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid verpakkingen jaarlijks ten minste 75 gewichtsprocent nuttig wordt toegepast en ten minste 70 gewichtsprocent als materiaal wordt hergebruikt.

2. De producent of importeur draagt er zorg voor dat in het jaar 2005 van de door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid kunststof verpakkingen jaarlijks ten minste 45 gewichtsprocent van kunststof verpakkingen nuttig wordt toegepast en ten minste 27 gewichtsprocent als materiaal wordt hergebruikt.

3. De producent of importeur draagt er zorg voor dat in het jaar 2005 van de door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid verpakkingen jaarlijks ten minste de volgende gewichtspercentages als materiaal worden hergebruikt:

- 90 gewichtsprocent van glazen verpakkingen;
- 75 gewichtsprocent van papieren en kartonnen verpakkingen;
- 85 gewichtsprocent van metalen verpakkingen;
- 15 gewichtsprocent van houten verpakkingen.

4. Het eerste, tweede en derde lid zijn niet van toepassing op verpakkingen die door de producent of importeur op het moment dat ze aan een ander ter beschikking worden gesteld, aan een stof, preparaat of ander product worden toegevoegd.

Artikel 5

De producent of importeur draagt er zorg voor dat in het jaar 2005 van de door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid papier en karton jaarlijks ten minste 75 gewichtsprocent als materiaal wordt hergebruikt.

Artikel 6

De producent of importeur draagt er zorg voor dat in het jaar 2005 de hoeveelheid te verbranden en te storten verpakkingsafval van glas, papier en karton, metaal en kunststof

afkomstig van door hem geproduceerde of geïmporteerde producten met 10 gewichtsprocent is afgenomen ten opzichte van de hoeveelheid in het jaar 2002.

§ 3. Mededeling en verslaglegging

Artikel 7

1. De producent of importeur doet binnen dertien weken, nadat dit besluit ophem van toepassing is geworden, aan Onze Minister mededeling over de wijze waarop hij uitvoering zal geven aan de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2 tot en met 6.

2. De mededeling bevat in ieder geval:

a. een overzicht van de te nemen maatregelen met betrekking tot preventie, bedoeld in artikel 3, alsmede een schatting van de daarmee te bereiken resultaten;

b. gegevens omtrent de wijze waarop de gescheiden inname of nascheiding alsmede het overige afvalbeheer zal plaatsvinden;

c. gegevens omtrent het gewichtspercentage van de door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde verpakkingen of papier of karton:

1°. als product zal worden hergebruikt;

2°. als materiaal zal worden hergebruikt;

3°. op andere wijze nuttig zal worden toegepast, en

4°. zal worden verwijderd;

d. gegevens omtrent de maatregelen die zullen worden getroffen om de hoeveelheid te verbranden en te storten verpakkingsafval te reduceren zodat de doelstelling, bedoeld in artikel 6, wordt bereikt;

e. gegevens omtrent de maatregelen die zullen worden getroffen om de gescheiden inname of nascheiding en het overig afvalbeheer voort te zetten, ingeval de producent of importeur ophoudt met het in Nederland aan een ander ter beschikking stellen van verpakkingen of papier en karton;

f. gegevens omtrent de wijze van financiering van het gescheiden innemen of nascheiden en het overig afvalbeheer;

g. gegevens omtrent de wijze waarop hetgeen in de mededeling staat vermeld ten aanzien van de onderdelen a tot en met f zal worden geregistreerd;

h. een voorstel met betrekking tot het

tijdvak van de geldigheidsduur van de instemming van de mededeling.

Artikel 8

1. De mededeling, bedoeld in artikel 7, eerste lid, behoeft de instemming van Onze Minister.

2. De instemming, bedoeld in het eerste lid, geldt voor een daarbij vast te stellen tijdvak van ten hoogste vijf jaar.

3. Onze Minister kan voorschriften of beperkingen verbinden aan de instemming met de mededeling.

4. Onze Minister kan de voorschriften of beperkingen, bedoeld in het derde lid, ambtshalve of op een daartoe strekkend verzoek wijzigen of intrekken.

5. De producent of importeur doet uiterlijk 26 weken voor het verstrijken van het tijdvak waarvoor de instemming geldt opnieuw een mededeling als bedoeld in artikel 7, eerste lid.

Artikel 9

De producent of importeur voert de verplichtingen, bedoeld in artikelen 2 tot en met 6, uit overeenkomstig de mededeling, zoals Onze Minister daarmee heeft ingestemd.

Artikel 10

1. De producent of importeur zendt voor 1 augustus 2003 en vervolgens elk jaar voor 1 augustus aan Onze Minister een verslag over de resultaten in het voorgaande kalenderjaar, voorzover hij in dat jaar als producent of importeur werkzaam was.

2. Het verslag bevat in ieder geval gegevens omtrent:

a. de totale in Nederland door hem aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid verpakkingen, onderverdeeld naar verpakkingsmaterialen, of aan een ander ter beschikking gesteld papier of karton, en

b. de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de artikelen 2 tot en met 6, 17 en 18, voorzover die artikelen op hem van toepassing zijn, en de bereikte resultaten.

3. Onze Minister kan regels stellen over de wijze waarop de in het tweede lid bedoelde gegevens in het verslag worden opgenomen.

§ 4. Gezamenlijke uitvoering

Artikel 11

De producenten of importeurs kunnen gezamenlijk uitvoering geven aan

de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2 tot en met 10 en 17.

Artikel 12

Artikel 6 is niet van toepassing op een producent of importeur, indien:

- hij de verplichting, bedoeld in artikel 6, gezamenlijk met andere producenten en importeurs uitvoert, en
- deze gezamenlijke uitvoering voldoende waarborg biedt dat in het jaar 2005 de hoeveelheid te verbranden en te storten verpakkingsafval van glas, papier en karton, metaal en kunststof afkomstig van door de producenten en importeurs geproduceerde of geïmporteerde producten maximaal 850 kiloton bedraagt, voorzover alle producenten en importeurs de verplichting, bedoeld in artikel 6, gezamenlijk uitvoeren dan wel een evenredig deel daarvan gelijk aan het deel van de producenten en importeurs dat de verplichting, bedoeld in artikel 6, gezamenlijk uitvoert.

§ 5. Statiegeld op drankverpakkingen

Artikel 13

1. Een ieder die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf een drank in een verpakking aan een consument ter beschikking stelt, heft op die verpakking statiegeld.

2. De in het eerste lid bedoelde verpakking wordt na gebruik ingenomen bij in ieder geval de plaats van verkoop met terugbetaling van het statiegeld.

Artikel 14

De verplichting, bedoeld in artikel 13, eerste lid, is niet van toepassing op:

- verpakkingen van:
 - medicinale dranken;
 - wijn;
 - sterke dranken;
- drankenkartons;
- verpakkingen die direct voor verkoop met een drank worden gevuld;
- verpakkingen van dranken waarbij de producent of importeur kan aantonen dat er op jaarbasis minder dan 100.000 eenheden consumentenverpakkingen in Nederland aan consumenten ter beschikking worden gesteld.

Artikel 15

1. Onze Minister kan van de verplichting, bedoeld in artikel 13, eerste lid, op een daartoe strekkend verzoek van de producent of importeur voor een

specifieke product-verpakkingscombinatie ontheffing verlenen, indien wordt aangetoond dat deze verpakking niet als zwerfafval in het milieu terecht komt en dat deze verpakking wordt ingenomen of nagescheiden en zodanig nuttig wordt toegepast of als materiaal wordt hergebruikt dat de percentages, genoemd in artikel 4, eerste, tweede en derde lid, worden bereikt en zullen worden bereikt zonder dat daarop statiegeld wordt geheven.

2. Onze Minister kan een ontheffing onder beperkingen verlenen of aan voorschriften verbinden.

3. Een krachtens het eerste lid verleende ontheffing kan ambtshalve of op een daartoe strekkend verzoek worden gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 16

Onze Minister stelt de minimale hoogte van het statiegeld, bedoeld in artikel 13, eerste lid, vast.

Artikel 17

1. Indien de verplichting, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van toepassing is, voorziet de producent of importeur de verpakking van een door Onze Minister vast te stellen aanduiding.

2. De aanduiding, bedoeld in het eerste lid, wordt duidelijk en onuitwisbaar op de verpakking aangebracht.

§ 6. Meermalige drankverpakkingen

Artikel 18

1. De producent of importeur draagt er zorg voor dat van de jaarlijks door hem in Nederland aan een ander ter beschikking gestelde drank in een verpakking van kunststof van meer dan een halve liter of in een verpakking van glas, ten minste 90 gewichtspercent als product wordt hergebruikt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de verpakkingen, bedoeld in artikel 14.

Artikel 19

1. Onze Minister kan van de verplichting, bedoeld in artikel 18, op een daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen, indien de producent of importeur aantoont dat een eenmalige drankverpakking dezelfde als of minder milieubelasting dan een meermalige drankverpakking met zich meebrengt.

2. Onze Minister kan een ontheffing

onder beperkingen verlenen of aan voorschriften verbinden.

3. Een krachtens het eerste lid verleende ontheffing kan ambtshalve of op een daartoe strekkend verzoek worden gewijzigd of ingetrokken.

§ 7. Eisen aan verpakkingen

Artikel 20

1. Indien de producent of importeur op de verpakking, dan wel op het etiket van de verpakking, de aard van het verpakkingsmateriaal vermeldt en hierbij afkortingen en cijfercodes gebruikt, is bijlage 1 van toepassing.

2. De afkortingen en cijfercodes, bedoeld in het eerste lid, zijn duidelijk zichtbaar, goed leesbaar, duurzaam en blijvend herkenbaar, ook wanneer de verpakking is geopend.

Artikel 21

Een verpakking voldoet aan de eisen die zijn gesteld in bijlage 2.

Artikel 22

1. De totale concentratie van lood, cadmium, kwik, zeswaardig chroom of verbindingen daarvan in de verpakking of in een verpakkingscomponent bedraagt maximaal 100 ppm-gewicht.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op verpakkingen die zijn vervaardigd uit kristalglas als omschreven in richtlijn nr. 69/493/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 december 1969 voor de onderlinge aanpassing der wetgeving van de Lid-Staten inzake kristalglas (PbEG L 326).

3. Het eerste lid is niet van toepassing indien de verpakking een kunststof krat of pallet betreft en voldoet aan de eisen, gesteld in bijlage 3.

4. Het eerste lid is niet van toepassing indien de verpakking een glazen verpakking betreft die voldoet aan de eisen, gesteld in bijlage 4.

§ 8. Slotbepalingen

Artikel 23

De Regeling verpakking en verpakkingsafval wordt ingetrokken.

Artikel 24

De artikelen van dit besluit treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de artikelen 18 en 19 verschillend kan worden vastgesteld.

Cijfercodes en afkortingen voor composieten

Een composiet is een verpakking bestaande uit verschillende materialen die niet meer met de hand kunnen worden gescheiden en waarbij geen enkel component meer dan een bepaald gewichtsprocent vertegenwoordigt. Dit gewichtspercentage wordt volgens de in artikel 21 van richtlijn 94/62 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakingsafval (PbEG L 365) neergelegde procedure vastgesteld.

Materiaal	Afkorting	Cijfercode
papier en karton/ diverse materialen		80
papier en karton/ kunststof		81
papier en karton/ aluminium		82
papier en karton/ blik		83
papier en karton/ kunststof/aluminium		84
papier en karton/ kunststof/aluminium/ blik		85
		86
		87
		88
		89
kunststof/aluminium		90
kunststof/blik		91
kunststof/diverse		92
metalen		93
		94
		95
glas/kunststof		96
glas/aluminium		97
glas/blik		98
glas/diverse metalen		99

Bijlage 2, behorende bij artikel 21 van het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton**Essentiële eisen betreffende de samenstelling, het productgebruik en de terugwinning van verpakkingen****1. Eisen betreffende de vervaardiging en de samenstelling van verpakkingen**

1.1 Verpakkingen worden zodanig vervaardigd dat volume en gewicht van de verpakkingen worden beperkt tot de minimale hoeveelheid die nodig is om het vereiste niveau van veiligheid, hygiëne en aanvaardbaarheid voor de verpakte stoffen, preparaten of andere producten en voor de consument te handhaven.

1.2 Verpakkingen worden zodanig ontworpen, vervaardigd en aan een ander ter beschikking gesteld dat hergebruik of nuttige toepassing mogelijk is en dat het milieu-effect bij het verwijderen van verpakkingen of reststoffen van afvalverwijderingsinrichtingen zoveel mogelijk wordt beperkt.

1.3 Verpakkingen worden zodanig vervaardigd dat de aanwezigheid van schadelijke en andere gevaarlijke stoffen en materialen in verpakkingen tot een minimum wordt beperkt in emissies, as of percolaat, wanneer verpakkingen of reststoffen van de verwijdering van verpakkingen verbrand of gestort worden.

2. Eisen betreffende het productgebruik van verpakkingen

Aan de volgende eisen wordt gelijktijdig voldaan:

2.1 de fysieke eigenschappen en kenmerken van de verpakkingen maken onder normaal te verwachten gebruiksvoorwaarden verscheidene omlopen mogelijk;

2.2 verpakkingen kunnen worden verwerkt in overeenstemming met de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften voor de arbeidskrachten;

2.3 er wordt voldaan aan de specifieke eisen ten aanzien van nuttig toe te

passen verpakkingen wanneer de verpakkingen niet langer worden gebruikt en derhalve afval zijn geworden.

3. Eisen betreffende de nuttige toepassing van verpakkingen*Nuttige toepassing in de vorm van hergebruik van materialen*

3.1 Verpakkingen worden zodanig vervaardigd dat een bepaald gewichtspercentage van de gebruikte materialen opnieuw kan worden toegevoegd aan het productieproces van verhandelbare producten, met inachtneming van de in de Europese Gemeenschap geldende regels. Dit percentage kan variëren naar gelang het soort materiaal waaruit de verpakkingen bestaan.

Nuttige toepassing in de vorm van energietrugwinning

3.2 Verpakingsafval dat wordt verwerkt om energie terug te winnen, heeft met het oog op een optimale nuttige toepassing op zijn minst een zekere calorische onderwaarde.

Terugwinning in de vorm van compostering

3.3 Verpakingsafval dat wordt verwerkt met het oog op compostering is zodanig biologisch afbreekbaar dat het de gescheiden inzameling en het composteringsproces of de composteringsactiviteit waarin het wordt ingebracht niet hindert.

Biologisch afbreekbare verpakkingen

3.4 Biologisch afbreekbare verpakkingen zijn zodanig fysisch, chemisch, thermisch of biologisch afbreekbaar dat het grootste deel van de resulterende compost uiteindelijk uiteenvalt in kooldioxide, biomassa en water.

4. Vrijstellingen

4.1 Aan de eisen onder 1.1 en 1.2 hoeft niet te worden voldaan indien de verpakking voldoet aan NEN-EN 13428:2000.

4.2 Aan de eisen onder 3.3 en 3.4 hoeft niet te worden voldaan indien de verpakking voldoet aan NEN-EN 13432:2000.

Bijlage 3, behorende bij artikel 22, derde lid, van het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton

Eisen als bedoeld in artikel 22, derde lid,:

a. De kunststof kratten en pallets zijn vervaardigd in het kader van een gecontroleerd materiaalhergebruikproces waarin het hergebruikte materiaal uitsluitend afkomstig is van andere kunststof kratten en pallets en waarin slechts zoveel extern materiaal wordt toegevoegd als technisch noodzakelijk is, met een maximum van 20 gewichtsprocent. Geretourneerde eenheden die niet langer voor producthergebruik in aanmerking komen, worden behandeld in overeenstemming met voorwaarde e van deze bijlage.

b. Lood, cadmium, kwik en zeswaardig chroom worden niet opzettelijk gebruikt als elementen bij de productie van kunststof kratten en pallets. De incidentele aanwezigheid van deze stoffen is toegestaan.

c. De concentraties in de kunststof kratten en pallets overschrijden de in artikel 21, eerste lid, vastgelegde grenswaarden slechts als gevolg van de toevoeging van als materiaal hergebruikte materialen.

d. De kunststof kratten en pallets worden opgenomen in een gecontroleerd distributie- en hergebruikstelsel dat voldoet aan de volgende voorwaarden:

1°. nieuwe kunststof kratten en pallets die lood, cadmium, kwik of zeswaardig chroom bevatten, worden op een permanente en zichtbare wijze gemerkt;

2°. degenen die de kunststof en kunststof pallets produceren, voeren een inventarisatie- en registratiesysteem in dat een methode voor de controle van de wettelijke en financiële verplichtingen omvat, waarmee kan worden aangetoond dat aan de eisen van deze bijlage wordt voldaan. Dit inventarisatie en registratiesysteem toont onder meer aan dat de retourpercentages, dat wil zeggen de percentages van de herbruikbare eenheden die na gebruik niet uit de kringloop verdwijnen, maar naar de producent, verpakker/vuller of zijn gevolmachtigde terugkeren, worden gehaald. Deze retourpercentages zijn in geen geval lager dan 90% van de levensduur van de kunststof kratten of pallets. In dit systeem wordt rekening gehouden met alle herbruikbare eenheden die in

de kringloop worden opgenomen of eruit verdwijnen;

3°. door of vanwege de producent wordt jaarlijks een schriftelijke verklaring van overeenstemming opgesteld, alsmede een jaarverslag waarin wordt aangetoond hoe aan deze bijlage is voldaan. Eventuele wijzigingen van het systeem of van de gevolmachtigden worden hierin vermeld;

4°. door of vanwege de producent wordt de onder 3 genoemde documentatie ten minste vier jaar ten behoeve van inspectiedoeleinden ter beschikking gehouden;

5°. indien noch de producent noch zijn gevolmachtigde in de Europese Gemeenschap is gevestigd, berust de verplichting de technische documentatie ter beschikking te houden bij degene die het product in Nederland op de markt brengt.

e. Alle geretourneerde eenheden die niet langer voor producthergebruik in aanmerking komen, worden verwijderd via een proces waarvoor ingevolge de Wet milieubeheer een vergunning is verleend, hetzij als materiaal hergebruikt via een proces waarin het als materiaal hergebruikte materiaal bestaat uit kunststof kratten of pallets en waarin slechts zoveel extern materiaal wordt toegevoegd als technisch noodzakelijk is, met een maximum van 20 gewichtsprocent.

Bijlage 4, behorende bij artikel 22, vierde lid, van het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton

Eisen als bedoeld in artikel 22, vierde lid,:

a. Lood, cadmium, kwik en zeswaardig chroom worden niet opzettelijk gebruikt bij de productie van glazen verpakkingen;

b. De concentraties in de glazen verpakking overschrijden de in artikel 21, eerste lid, vastgelegde grenswaarden slechts als gevolg van de toevoeging van als materiaal hergebruikte materialen.

c. Indien de gemiddelde concentraties bij twaalf opeenvolgende maandelijkse controles, uitgevoerd bij de productie van elke individuele glasoven die representatief is voor een normale en geregelde productieactiviteit, hoger ligt dan een concentratie van 200 ppm, wordt door of vanwege de fabrikant of door degene die de verpakking in de Europese Gemeenschap in de handel brengt een verslag inge-

diend bij Onze Minister. Het verslag bevat tenminste gegevens omtrent:

1°. de gemeten waarden;

2°. een beschrijving van de gebruikte meetmethoden;

3°. de vermoedelijke bronnen van de te hoge concentraties;

4°. een gedetailleerde omschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de concentraties te doen afnemen.

d. Indien noch de producent noch zijn gevolmachtigde in de Europese Gemeenschap is gevestigd, berust de verplichting een verslag in te dienen bij degene die het product in Nederland aan een ander ter beschikking stelt.

e. Op verzoek worden de meetresultaten van de productielocaties en de gebruikte meetmethoden te allen tijde ter beschikking gesteld aan Onze Minister.

Nota van toelichting

1. Reikwijdte

Dit besluit heeft betrekking op verpakkingen alsmede op papier en karton niet zijnde verpakkingen.

Verpakkingen zijn alle producten bedoeld voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren of aanbieden van andere producten. Onder verpakkingen worden ook wegwerpartikelen, als fritesbakjes en koffiebekers verstaan. Papier en karton niet zijnde verpakkingen omvat producten van papier en karton waarvan kranten, tijdschriften en folders belangrijke representanten zijn. De reden waarom het besluit ook van toepassing is op laatst genoemde categorie is dat inzameling en hergebruik van oud papier en karton niet is los te zien van de inzameling en het hergebruik van gebruikte verpakkingen.

2. Historie

In juni 1991 is met de verpakkingseven- een eerste Convenant verpakkingen gesloten. In dit convenant zijn afspraken gemaakt tussen bedrijfsleven en overheid om de hoeveelheid verpakkingen te beperken en het hergebruik er van te stimuleren. De ervaringen met de uitvoering van dit convenant waren positief. Met de komst van de Europese richtlijn nr. 94/62 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpak-

kingsafval (PbEG 1994, L 365) (hierna: richtlijn verpakkingen) diende er ook nationale regelgeving over verpakkingen te komen. In de richtlijn wordt aan de lidstaten de verplichting opgelegd om zodanige maatregelen te nemen dat uiterlijk 30 juni 2001 van alle op de markt gebrachte verpakkingen bepaalde aangegeven minimum en maximum percentages worden teruggewonnen en worden gerecycled. Hogere terugwinnings- en hergebruikpercentages zijn toegestaan als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, zoals de beschikbaarheid van voldoende verwerkingscapaciteit en het niet optreden van verstoring van de interne markt.

De richtlijn is in 1997 bij ministeriële regeling omgezet. Het bedrijfsleven heeft vervolgens gebruik gemaakt van de mogelijkheid die deze regeling bood om opnieuw een convenant met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer te sluiten. In het Convenant Verpakkingen II waren hogere doelstellingen opgenomen dan in de regeling.

Na afloop van het Convenant Verpakkingen II op 31 december 2001 is geconcludeerd dat er onvoldoende wederzijdse basis is om een nieuw convenant te sluiten. Dit maakt het noodzakelijk de verantwoordelijkheden en doelstellingen ten aanzien van het beheer van verpakkingen in een nieuwe wettelijke regeling vast te leggen, waarin ook regels voor papier en karton worden opgenomen. Dit besluit vervangt de Regeling verpakking en verpakkingafval en het daarop gebaseerde Convenant verpakkingen II. Met dit besluit wordt voldaan aan de verplichtingen welke voortvloeien uit de richtlijn. Er zijn verdergaande doelstellingen opgenomen dan in de richtlijn. Ook wordt in dit besluit statiegeld voor drankverpakkingen geregeld en zijn er verplichtingen opgenomen voor onder andere de producent of importeur van papier en karton, niet zijnde een verpakking. Laatstgenoemde verplichtingen worden niet door de richtlijn verpakkingen voorgeschreven.

Vanuit het milieubeleid is het wenselijk dat degene die een product in een verpakking op de markt brengt, net als in de meeste andere lidstaten niet alleen verantwoordelijk is voor het afvalbeheer, maar ook voor de

gescheiden inname. Hierdoor worden de afvalbeheerskosten onderdeel van de productprijs en wordt recht gedaan aan het beginsel de vervuiler betaalt. Verder heeft het toedelen van de verantwoordelijkheid voor zowel de inzameling als de herverwerking aan één normadressaat als voordeel dat eenduidig vastligt wie er op het behalen van de doelstelling moet worden aangesproken. Ook is het vanuit het milieubeleid beter dat sommige producten in een verpakking met statiegeld en daarnaast soms tevens in een meermalige verpakking op de markt worden gebracht. Met name over het instellen van een statiegeldregeling voor kleine drankverpakking kon niet op basis van een convenant overeenstemming worden bereikt met het bedrijfsleven, reden waarom het een en ander in dit besluit is vastgelegd. Regelgeving in de vorm van een algemene maatregel van bestuur was noodzakelijk, omdat alleen in deze vorm regels omtrent statiegeld kunnen worden gesteld en er ook bepalingen voor papier en karton, niet zijnde een verpakking, in dezelfde regelgeving kunnen worden opgenomen.

3. Doelstelling van dit besluit

De doelstelling van dit besluit is het zoveel mogelijk terugdringen van de hoeveelheid te storten en te verbranden verpakkingafval en het bevorderen van het nuttig toepassen waaronder het als product of materiaal te hergebruiken van verpakkingen en papier en karton en daarnaast het voorkomen van het ontstaan van zwerfafval. De producent of importeur dient de door hem op de markt gebrachte verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking, in te nemen en zoveel mogelijk nuttig toe te passen. De inname kan geschieden door middel van afzonderlijke inzameling (glas- en papierbakken bijvoorbeeld) en in sommige gevallen door nascheiding. Het nascheiden van verpakkingen gebeurt bijvoorbeeld bij metalen verpakkingen; door middel van magneten worden metalen verpakkingen van het restafval gescheiden.

De doelstelling voor de hoeveelheid te storten en te verbranden verpakkingafval was in het Convenant Verpakkingen II maximaal 940 kiloton in 2001. Deze doelstelling is in dit

besluit voor de komende periode verder aangescherpt tot 850 kiloton in 2005 om de volgende redenen.

Allereerst werd volgens het jaarverslag van de Commissie Verpakkingen in 2000 al ongeveer evenveel gestort en verbrand als de voor 2001 beoogde 940 kiloton, terwijl in dat jaar het hergebruik van papier en karton en van kunststof nog behoorlijk achterbleef bij de met het bedrijfsleven afgesproken doelstelling. Verder zijn er nieuwe methoden ontwikkeld voor de nascheiding van kunststoffen uit gemengd huishoudelijk afval waardoor de hoeveelheid nuttige toepassing van kunststof uit huishoudens kan stijgen. Een verdere stijging van de nuttige toepassing van de verschillende materialen zal er toe leiden dat de hoeveelheid te storten en verbranden afval navenant kan dalen. De hoeveelheid op de markt te brengen verpakkingen zal echter als gevolg van de economische groei en als gevolg van demografische factoren autonoom stijgen. Genoemde factoren en een voortgezet preventiebeleid leiden ertoe dat de doelstelling bij een gezamenlijke uitvoering voor de hoeveelheid te storten en te verbranden verpakkingafval in Nederland in totaal op 850 kiloton kan worden gesteld. Bij de discussie met het bedrijfsleven over een nieuw convenant verpakkingen was over deze doelstelling al overeenstemming bereikt. Dit betekent voor de individuele producent of importeur dat hij er voor moet zorgen dat er ten minste 10 gewichtsprocent minder verpakkingafval van zijn producten wordt verbrand of gestort. Door een gezamenlijke uitvoering zal deze doelstelling het makkelijkst kunnen worden gerealiseerd, maar voor iedere individuele producent of importeur die niet deelneemt aan een gezamenlijke uitvoering geldt dus een individuele verplichting terzake.

Minimalisering van de hoeveelheid verpakkingen en verpakkingafval behoeft overigens niet in alle gevallen per definitie te betekenen dat de minste milieubelasting wordt bereikt; het is niet uitgesloten dat in samenhang met de milieubelasting van het te verpakken product een iets zwaardere verpakking per saldo in een enkel geval beter is voor het milieu. Bezien wordt of een milieumaat kan worden ontwikkeld die de gecumuleerde milieubelasting in meer brede zin van

de product-verpakkingscombinatie weergeeft. Dit betekent dat de milieubelasting (meestal uitgedrukt in finaal afval en CO₂) van alle activiteiten binnen de productketen (inclusief verpakken) op een rij wordt gezet, waarna vervolgens een afweging wordt gemaakt om te bepalen welke maatregelen de milieubelasting het beste teruggebracht kan worden. Het uiteindelijke doel voor de toekomst is om het beleid met betrekking tot verpakkingen te integreren in het productbeleid. Daarmee kan een belangrijke impuls gegeven worden aan de ontwikkeling van het productbeleid en kan Nederland op dat onderwerp een voortrekkersrol in Europa vervullen.

4. Hoofdpijnen van dit besluit

§ 4.1 Reikwijdte

Dit besluit heeft betrekking op verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking. De reden om ook papier en karton onder dit besluit te laten vallen, is dat bijna tweederde van het totale aanbod van papier en karton in Nederland bestaat uit niet-verpakkingen, zoals kranten en tijdschriften. Inzameling en hergebruik van papieren en kartonnen verpakkingen zijn niet los te zien van de inzameling en hergebruik van het overige oudpapier en -karton. In het Papiervezelconvenant dat onderdeel vormde van het Convenant Verpakkingen II waren op vrijwillige basis al afspraken gemaakt om het papier en karton, zoals kranten, reclamemateriaal en tijdschriften, tezamen met de verpakkingen van papier en karton in te zamelen.

§ 4.2 Inname, hergebruik en nuttige toepassing

De producent of importeur dient op grond van artikel 2 tot en met 6 van dit besluit aan een aantal verplichtingen te voldoen. De producent of importeur is in beginsel individueel verantwoordelijk voor het gescheiden innemen (hetgeen voor papier en karton en glas noodzakelijk is om de gewenste percentages voor materiaalhergebruik te kunnen bereiken) of nascheiden, hergebruiken en verder nuttig toepassen van de door hem in Nederland op de markt gebrachte verpakkingen of het op de markt gebracht papier en karton, niet zijnde een verpakking.

De producent of importeur treedt in overleg met het gemeentebestuur omtrent de wijze waarop deze aan haar innameverplichting zal voldoen. Het ligt daarbij voor de hand dat zowel de gemeente als het bedrijfsleven inzichtelijk maken waaruit de huidige en de te verwachten kosten van de inzameling van oudpapier -en karton en glas bestaan alvorens afspraken te maken. De gemeente is onder meer verantwoordelijk voor het afvalbeheer op gemeentelijk niveau, de openbare orde, de veiligheid, ruimtelijke ordeningsbeleid, beheer van de openbare ruimte en volksgezondheid en milieuhygiëne. Mede vanuit die verantwoordelijkheden, stelt het gemeentebestuur in de afvalstoffenverordening de kaders vast waarbinnen de gescheiden inzameling van verpakkingen en papier en karton afkomstig van particuliere huishoudens geschiedt. Tot die kaders, weergegeven in de Wet Milieubeheer, behoren onder meer de inzamelrequentie en voorschriften voor het schoonhouden van de omgeving van inzamelplaatsen. In overleg tussen de gemeente en producent of importeur wordt vastgesteld of de feitelijke inzameling al dan niet door een gemeentelijke dan wel een particuliere inzamelingsdienst wordt verricht. Uiteindelijk draagt de producent of importeur binnen de door de gemeenten vastgestelde kaders de eindverantwoordelijkheid voor de gescheiden inname, nascheiding en het overig afvalbeheer. In verband daarmee is het logisch dat de producent of importeur (weer opnieuw) eigenaar wordt van de verpakkingen en het papier en karton, zodra dat is ingenomen. Dit in tegenstelling tot de situatie als onder de Regeling verpakking en verpakkingsafval, waarin de gemeente verantwoordelijk was voor de gescheiden inzameling en eigenaar was van de ingenomen verpakkingsmaterialen en papier en karton. Verwacht wordt, mede gelet op ervaringen in het buitenland, dat de producenten of importeurs zoveel mogelijk gebruik zullen maken van de bestaande innamestructuur (haal- of brengsystemen, ondergrondse inzameling etc.) in gemeenten. Hiertoe dienen zij afspraken te maken met de gemeenten, welke kunnen worden vastgelegd in een overeenkomst met in acht name van de bepalingen in de afvalstoffenverordening.

Het is wenselijk dat partijen een arbitragecommissie instellen voor situaties waarin gemeente en de producent of importeur geen overeenstemming bereiken over de gescheiden inname of nascheiding.

Voor verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking, die als bedrijfsafvalstoffen vrijkomen, geldt dat de kosten voor de gescheiden inname, nascheiding en nuttige toepassing voor rekening komen van degene die zich ervan ontdoet. De producent of importeur is alleen verantwoordelijk voor de gescheiden inname of nascheiding en nuttige toepassing van verpakkingen en papier en karton, die bij huishoudens vrijkomen. Tevens dient de individuele producent of importeur maatregelen te nemen die leiden tot een vermindering van de hoeveelheid op de markt te brengen verpakkingen en tot vermindering van de schadelijkheid voor het milieu. De producent of importeur heeft verder de verplichting om een bepaalde hoeveelheid van door hem op de markt gebrachte verpakkingen nuttig toe te passen en als materiaal her te gebruiken. In het jaar 2005 dient ten minste 75 gewichtsprocent van op de markt gebracht verpakkingen nuttig te worden toegepast en ten minste 70 gewichtsprocent dient als materiaal te worden hergebruikt. Voor alle verpakkingsmaterialen zijn afzonderlijke doelstellingen in artikel 4, derde lid, voor het als materiaal hergebruiken van verpakkingen opgenomen. Deze doelstellingen zijn hoger dan de richtlijn verpakkingen voorschrijft en gebaseerd op reeds behaalde resultaten met betrekking tot inzameling, hergebruik en overige nuttige toepassing.

Verder wordt in artikel 5 bepaald dat van papier en karton, niet zijnde een verpakking, 75 gewichtsprocent moet worden hergebruikt. Tot slot bepaalt artikel 6 dat de hoeveelheid te storten en verbranden verpakkingsafval van de individuele producent of importeur met 10 gewichtsprocent moet afnemen. Over al deze doelstellingen was bij de eerdergenoemde besprekingen over een mogelijk nieuw convenant verpakkingen in hoofdlijnen overeenstemming met het bedrijfsleven bereikt.

§ 4.3 *Individuele uitvoering of gezamenlijk*

Aan de verplichtingen in de artikelen 2 tot en met 10 en 17 van dit besluit kan op twee manieren uitvoering worden gegeven. Allereerst kan de producent of importeur individueel in een mededeling aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer kenbaar maken hoe hij uitvoering denkt te gaan geven aan de in dit besluit neergelegde verplichtingen. Een tweede mogelijkheid is om dit gezamenlijk te doen.

Onder vigeur van de Regeling verpakking en verpakingsafval waren vrijwel alle producenten en importeurs aangesloten bij het Convenant verpakkingen II. In de andere lidstaten waar ook op een collectieve wijze uitvoering wordt gegeven aan de regelgeving met betrekking tot verpakkingen zijn ook vrijwel alle producenten en importeurs aangesloten bij dat collectieve systeem. Er is geen reden aan te nemen dat het bedrijfsleven niet opnieuw zou beslissen zich aan te sluiten bij een collectief systeem. Een organisatie die zorg draagt voor de uitvoering van een collectief systeem heeft naast de verplichtingen als genoemd in artikel 2 tot en met 10 en 17 nog de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat in het jaar 2005 de totale hoeveelheid te verbranden en te storten verpakkingen niet meer dan 850 kiloton (dan wel een met de dekkingsgraad van het collectief evenredig deel) bedraagt (artikel 12).

Er worden beleidsregels vastgesteld door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in de vorm van een leidraad ten behoeve van het indienen van een mededeling, zodat zowel het indienen van een mededeling als de beoordeling daarvan wordt vergemakkelijkt. In deze leidraad wordt aangegeven aan welke voorwaarden een mededeling moet voldoen, alvorens goedgekeurd te worden. In artikel 8, tweede lid, is bepaald dat een mededeling voor ten hoogste een periode van vijf jaar wordt goedgekeurd. Vanuit het oogpunt van mededinging en marktwerking heeft de Europese Commissie aangegeven een voorkeur te hebben voor een looptijd van drie jaar. Tevens kunnen nieuwe (technische) ontwikkelingen ertoe leiden dat de wijze waarop uitvoering

wordt gegeven aan de verplichtingen uit dit besluit regelmatig moet worden bijgesteld.

§ 4.4 *Statiegeld en meermalige verpakkingen*

In paragraaf 5 en 6 van dit besluit zijn bepalingen opgenomen over statiegeld en meermaligheid. Een ieder die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf een drank in een verpakking aan een consument ter beschikking stelt, brengt voor deze verpakking statiegeld in rekening. In de eerste plaats wordt daarmee beoogd het thans geldende statiegeldsysteem voor met name de grote kunststof flessen en bijvoorbeeld de glazen bierflesjes te handhaven. Dat systeem is gebaseerd op een statiegeldverordening van het Bedrijfschap Frisdranken en Waters en het Productschap voor Bier. De verpakking waarop momenteel statiegeld wordt geheven, wordt meerdere malen gebruikt. Om te waarborgen dat de statiegeldplicht en de meermaligheid voor deze verpakkingen in stand blijven, is in dit besluit de verplichting om op deze verpakkingen statiegeld te heffen opgenomen alsmede een verplichting om de verpakkingen als product her te gebruiken.

Op kunststof drankverpakkingen van minder dan een liter, op drankverpakkingen van blik en op bepaalde glazen flesjes (bijvoorbeeld licht alcoholische dranken) wordt momenteel geen statiegeld geheven. Met dit besluit wordt de statiegeldplicht ook van toepassing op deze verpakkingen. Doel hiervan is het bevorderen van inname en materiaalhergebruik en het zoveel mogelijk voorkomen van zwerfafval van deze verpakkingen. Een statiegeldplicht waarborgt een grote mate van producthergebruik (met name voor de grote drankverpakkingen en bierflesjes) en materiaalhergebruik (voor de overige verpakkingen), aangezien een groot percentage (ruim 90%) wordt ingeleverd bij de detaillist. Doet de consument het zelf niet dan zijn het wel anderen, bijvoorbeeld sportverenigingen (bron van inkomsten) of kinderen (zakcentje). Tevens leidt het invoeren van statiegeld tot een zichtbare vermindering van het zwerfafval. Een statiegeldplicht waarborgt kortweg een zeer merkbare bescherming van het milieu en leefomgeving.

Overwogen is of er geen alternatie-

ven voor statiegeld bestaan die minder belastend zijn voor het bedrijfsleven. Een alternatief is een brede aanpak van het zwerfafval door voorlichtingscampagnes te voeren en meer afvalbakken te plaatsen. Het is twijfelachtig of dit tot voldoende gedragsverandering van de burger zal leiden om het zwerfafval van drankverpakkingen in belangrijke mate te voorkomen. Een studie die is uitgevoerd in opdracht van overheid en bedrijfsleven stelt dat een dergelijke aanpak, indien hier zeer strikte handhaving aan zou worden toegevoegd, 45% reductie van flesjes en blikjes in het zwerfafval zou kunnen opleveren. Een ander alternatief is het opzetten van een systeem van retourpremies waarbij organisaties voor het goede doel een bepaald bedrag (bijvoorbeeld 5 eurocent) zouden kunnen krijgen voor ieder ingeleverd PET-flesje en blikje. Verenigingen en scholen kunnen flesjes en blikjes gaan inzamelen voor zo'n goed doel. Het is evenwel onzeker of hiervan voldoende prikkels uitgaan voor aparte inzameling. Het introduceren van een marktconform instrument door een statiegeldheffing waarbij de betrokkene een financieel belang heeft om een verpakking terug te brengen, is, mede gelet op de ervaringen in het buitenland, naar verwachting het meest effectieve instrument om het zwerfafval van drankverpakkingen te bestrijden. Deze verwachting is onlangs opnieuw gestaafd in de hier voor genoemde studie van overheid en bedrijfsleven naar inzamel- en beloningssystemen ter vermindering van zwerfafval, alwaar een concept met een retourpremie van 20 eurocent op 5000 inzamelpunten als hoogste scoorde met 83% vermindering van het aantal flesjes en blikjes in het zwerfafval.

De verplichting om statiegeld in rekening te brengen, geldt voor alle dranken in alle soorten verpakkingen met uitzondering van drankenkarton. Het betreft dranken die primair bedoeld zijn om te worden gedronken. Te denken valt aan bijvoorbeeld bier, fris, water, sap of melk, maar ook bijvoorbeeld zuiveldranken, sportdranken, licht alcoholische dranken (zoals breezers (een mix van alcohol en frisdrank), gezondheidsdranken etc. Slasauzen, oliën, azijn en dergelijke vallen niet onder de definitie van een drank. Siropen en koffie-

melk die slechts bedoeld zijn om sterk verdund gecombineerd met een andere drank te drinken, vallen eveneens niet onder de definitie van drank en de statiegeldplicht. Uiteraard is het bedrijfsleven zelf vrij om hun moverende redenen wel statiegeld op deze verpakkingen te heffen; het is hiertoe evenwel niet verplicht. Verpakkingen van medicinale dranken (zoals een hoestdrank), wijn en sterke dranken zijn expliciet uitgezonderd van de statiegeldverplichting. Andere verpakkingen die worden uitgezonderd, zijn verpakkingen die direct voor verkoop met een drank worden gevuld en die bedoeld zijn om direct na aankoop te consumeren. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan koffie die in een bekertje wordt geschonken om ter plaatse te worden genuttigd, zoals bijvoorbeeld in de trein of bij een kiosk. Tevens worden nog andere dranken of verpakkingsoorten op grond van artikel 14 ontheven van de statiegeldverplichting, indien zij in relatief zeer kleine hoeveelheden op de markt worden gebracht.

Op grond van artikel 15 kan een producent of importeur om ontheffing verzoeken van de statiegeldplicht. De minister verleent een ontheffing indien de producent of importeur kan aantonen dat de drankverpakking niet in het zwerfafval terecht komt en zodanig wordt ingenomen of nagescheiden dat de in artikel 4 genoemde percentages van nuttige toepassing en materiaalhergebruik worden bereikt. Indien de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer constateert dat door de introductie van statiegeld, danwel dat door het voorschrijven van meermaligheid de glazen flessen, blikjes of kunststof verpakkingen in hoge mate vervangen worden door bijvoorbeeld drankkartons en blijkt dat hierdoor het zwerfafval probleem toeneemt, zullen aanvullende maatregelen worden genomen om dit te voorkomen.

De minimale hoogte van het statiegeld zal bij ministeriële regeling worden vastgesteld en dusdanig hoog zijn dat er voldoende impuls bestaat dat de betreffende verpakkingen worden teruggebracht bij de innamepunten. Een ieder die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf een drank in een verpakking aan een consument ter beschikking stelt, is ervoor verantwoordelijk dat een verpakking waar-

voor statiegeld is betaald, wordt ingenomen met terugbetaling van het statiegeld. Hiertoe dient de consument in staat te worden gesteld in elk geval de verpakking in te kunnen leveren op het punt van aankoop van de drank. Een supermarkt die drankverpakkingen verkoopt, is dus in ieder geval verplicht om die verpakkingen in te nemen, die in zijn winkel zijn verkocht. Een kleine winkel of kiosk die een beperkte ruimte heeft voor de opslag van de lege drankverpakkingen kan de terugname van lege drankverpakkingen beperken tot die drankverpakkingen die in zijn winkel zijn verkocht. Deze winkelier zal zijn producten zodanig moeten markeren (bijvoorbeeld door een stickertje) dat deze herkenbaar zijn als een product dat op dat verkooppunt is verkocht.

De ingenomen kunststof drankverpakkingen van meer dan een halve liter en drankverpakkingen van glas dienen voor ten minste 90 gewichtsprocent opnieuw hervuld te worden. Deze bepaling is in dit besluit opgenomen, om de continuïteit van het bestaande gebruik van meermalige flessen voor de grote frisdrankflessen en bierflesjes, dat veelal is vastgelegd in bepalingen van product- en bedrijfsschappen (pbo-regelingen), te verzekeren. De producent of importeur kan van de verplichting tot meermaligheid ontheffing aanvragen bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De minister toetst een aanvraag om ontheffing op de milieueffecten. Indien een producent of importeur door middel van een milieuanalyse aantoonde dat een eenmalige verpakking dezelfde of minder schadelijke milieueffecten heeft dan een meermalige verpakking ligt het voor de hand zo'n ontheffing te verlenen. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met de noodzaak de ingenomen verpakkingen over een grote afstand te vervoeren om deze opnieuw te kunnen vullen hetgeen een dusdanige milieubelasting met zich meebrengt dat een eenmalige verpakking minder milieubelastend is dan een meermalige.

§ 4.5 Eisen aan verpakkingen

§ 4.5.1 Identificatiesysteem

In bijlage 1 zijn afkortingen en cijfers opgenomen, die invulling geven aan het identificatiesysteem voor verpak-

kingsmaterialen overeenkomstig de richtlijn verpakkingen. Het gebruiken van afkortingen of cijfercodes is niet verplicht. Het betreft een vooralsnog vrijwillig systeem. Dit houdt in dat indien op een verpakking de aard van het verpakkingsmateriaal wordt aangegeven middels afkortingen en cijfercodes, de afkortingen en cijfercodes, genoemd in bijlage 1, gebruikt moeten worden.

§ 4.5.2 Merktekens

De besluitvorming omtrent merktekens in de Europese Unie is anno 2001 nog niet afgerond. Derhalve zijn hierover in dit besluit nog geen voorschriften opgenomen.

§ 4.5.3 Essentiële eisen

Een verpakking dient te voldoen aan de eisen neergelegd in bijlage 2. Deze eisen zijn vrij algemeen geformuleerd. Daarom heeft de Europese Commissie opdracht gegeven aan het Comité Européen de Normalisation (CEN) deze normen verder uit te werken. Dit heeft erin geresulteerd dat in juli 2001 voor onderdelen van de essentiële eisen met betrekking tot compostering en biodegradatie en met betrekking tot de specifieke eisen voor vervaardiging en samenstelling van verpakkingen (preventie) normen zijn gepubliceerd. De nu vastgestelde normen zijn in Nederland omgezet in de NEN-EN 13432:2000 en 13428:2000. De overige normen worden nog vastgesteld door de Europese Commissie.

Indien een verpakking aan deze normen voldoet, voldoet de verpakking voor wat betreft deze onderdelen aan de in de richtlijn gestelde essentiële eisen vermeld onder de punten 1.1 en 1.2. Een uitzondering hierop is de eis neergelegd in bijlage 2, onder punt 1.3. Hierin is bepaald dat een verpakking zodanig wordt vervaardigd dat de aanwezigheid van schadelijke en andere gevaarlijke stoffen en materialen in verpakkingen tot een minimum wordt beperkt in emissies, as of precolaat, wanneer verpakkingen of reststoffen van de verwijdering van verpakkingen verbrand of gestort worden.

§ 4.5.4 Zware metalen

De eisen met betrekking tot het gehalte aan zware metalen in verpakkingen en verpakkingcomponenten die in dit besluit zijn opgenomen,

vloeien rechtstreeks voort uit de richtlijn verpakkingen. Lood, cadmium, kwik en zeswaardig chroom of verbindingen daarvan worden aangemerkt als zware metalen. Het gehalte aan zware metalen in een verpakking mag niet meer dan 100 ppm-gewicht bedragen. Kunststof pallets en krat-ten en glazen verpakkingen zijn onder bepaalde voorwaarden, genoemd in bijlage 3 en 4, uitgezonderd van dit verbod.

§ 4.6 Commissie verpakkingen

Onder het Convenant verpakkingen II functioneert, evenals onder het eerste Convenant verpakkingen een Commissie verpakkingen bestaande uit leden aangewezen door het bedrijfsleven en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Deze Commissie heeft tot taak de naleving van het convenant en de verslagen die door minister en bedrijfsleven werden gemaakt over de uitvoering van het convenant, te toetsen. De Commissie brengt voor de laatste keer in 2002 verslag uit over de naleving van de afspraken in het convenant en de verslagen met betrekking tot het jaar 2001. Het is uiteraard mogelijk indien partijen dit wenselijk achten, dat zij opnieuw een Commissie verpakkingen instellen die bijvoorbeeld belast zou kunnen worden met toetsing van de verslaglegginggegevens of advisering omtrent meerdere zaken die in dit besluit zijn vastgelegd.

5. Financiële en bedrijfseffecten

De financiële consequenties voor het bedrijfsleven worden in belangrijke mate bepaald door de wijze waarop het invulling geeft aan zijn verplichtingen. Aansluiting bij een organisatie van producenten of importeurs, die collectief uitvoering geeft aan de verplichtingen, is voor ieder bedrijf mogelijk.

Het besluit is van toepassing op alle in Nederland op de markt gebrachte verpakkingen en papier en karton, ongeacht waar de verpakking of het papier of karton is geproduceerd. Bij financiële consequenties kan onderscheid worden gemaakt tussen materiële effecten (bijvoorbeeld investeringen) en administratieve effecten (als gevolg van registratie van gegevens en verslaglegging e.d.).

§ 5.1 Bedrijfseffecten

De vraag is in welke mate bedrijven extra kosten moeten maken om aan de verplichtingen van dit besluit te voldoen. Een belangrijk gegeven daarbij is dat er op vrijwillige basis al vanaf 1991 en op wettelijke basis vanaf 1997 de nodige maatregelen zijn genomen om preventie, inname en herverwerking te bevorderen, waarbij steeds betere resultaten worden bereikt. De doelstellingen in dit besluit wijken weinig af van de doelstellingen uit de Regeling verpakking en verpakkingafval. Extra investeringen zijn dan ook naar aanleiding van dit besluit niet of nauwelijks aan de orde. En voorzover dat wel het geval is, staan tegenover hogere percentages van preventie en hergebruik besparingen als gevolg van minder materiaal-kosten en minder kosten voor de verwijdering van afval. Wel zijn extra kosten gemoeid met het invoeren van statiegeld over de gehele breedte van drankverpakkingen. De diverse kosten van de afzonderlijke onderdelen van beleid worden in de volgende subparagrafen nader toegelicht.

§ 5.1.1 Innameplicht

Wat betreft de inname van uit huis-houdens vrijkomende verpakkingen is er net als in bijvoorbeeld Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk voor gekozen om de kosten voortvloeiende uit de gescheiden inname of nascheiding en nuttige toepassing bij de producenten of importeurs te leggen. Het staat degene die de verpakte producten in Nederland op de markt brengt vrij deze kosten door te berekenen aan de consument in de productprijs. De kosten worden in het bestaande systeem ook al gemaakt, maar worden nu gefinancierd door middel van de afvalstoffenheffing van gemeenten die uit die heffing thans onder meer de (voor glas en papier en karton afzonderlijke) inname van verpakkingafval betalen. Deze kosten voor de gemeenten komen met de inwerkingtreding van dit besluit te vervallen. In tegenstelling tot de situatie in een aantal andere landen is door de lagere doelstelling voor het hergebruik van kunststoffen en het niet apart opnemen van doelstellingen voor dranken-kartons een gescheiden inname van deze materialen niet nodig. Volstaan kan worden met nascheiding om zo toch nuttige toepassing van deze materialen te kunnen bereiken. De

kosten van inname en het overig afvalbeheer liggen hierdoor in Nederland aanmerkelijk lager dan in de andere landen. Reinigingsdiensten van gemeenten komen door deze financiële verschuiving in een concurrerende positie met niet-gemeentelijke inzamelbedrijven, aangezien het bedrijfsleven verantwoordelijk wordt voor het innemen van glas en oudpapier en karton en bij deze keuze van de uitvoering de diverse mogelijkheden zal afwegen. Op basis van de Wet milieubeheer zijn bedrijven reeds financieel verantwoordelijk voor de verwijdering van hun bedrijfsafvalstoffen. In de amvb's op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer zullen eisen opgenomen worden ten aanzien van het scheiden van bedrijfsafval. In verband met het stortverbod en de stijgende verbrandingstarieven is het voor de ontdeuners van bedrijfsafval overigens ook steeds aantrekkelijker om het verpakkingafval te scheiden en gescheiden aan te bieden.

§ 5.1.2 Preventie

Het aantal bedrijven dat door dit besluit zal worden aangesproken op het realiseren van preventieve maatregelen bedraagt circa 350.000. Deze bedrijven behoren met name tot de detail- en groothandel en de industrie. Zo'n 98% hiervan behoort tot het midden- en kleinbedrijf. De ervaring leert dat preventieve maatregelen door materiaalbesparingen en optimalisering van het product of het productieproces op den duur per saldo meer baten dan lasten met zich meebrengen en dus niet leiden tot een stijging van de materiële kosten voor het bedrijfsleven. Indien bedrijven de verplichtingen uit dit besluit gezamenlijk uitvoeren, kunnen er enkele preventieprojecten per branche worden opgezet, zodat de administratieve kosten verdeeld kunnen worden. Indien er een individuele mededeling wordt ingediend, dient te worden aangegeven welke preventieve maatregelen het bedrijf zal nemen en dient jaarlijks verslag te worden gedaan over de bereikte resultaten. De administratieve kosten die deze maatregelen met zich mee brengen, hangen sterk af van de grootte van het bedrijf, de hoeveelheid verpakkingen en de diversiteit daarvan. De administratieve kosten zullen dus per bedrijf verschillen.

§ 5.1.3 Hergebruik en nuttige toepassing

Het aantal bedrijven dat maatregelen moet nemen ten behoeve van nuttige toepassing en materiaalhergebruik bedraagt circa 130.000 en is minder dan bij de preventie, omdat de last-minute verpakkers (artikel 4, vierde lid), bedrijven die op het laatste moment een verpakking aan een product toevoegen, niet op genoemde verplichting worden aangesproken. Ook deze kosten worden bij het bestaande systeem reeds gemaakt, waarbij uiteraard ook een opbrengst staat van het her te gebruiken materiaal. Onderzoek heeft uitgewezen dat nuttige toepassing bij kunststoffen, zoals bijvoorbeeld subcoal en de cementoven (artikel 4, tweede lid), goedkoper is dan het storten of verbranden van kunststof.

§ 5.1.4 Statiegeld

Het aantal bedrijven dat dranken produceert of importeert en te maken heeft met een statiegeldplicht bedraagt naar schatting circa 200. In Nederland bestaat een systeem van statiegeld voor het overgrote deel van de hoeveelheid verpakkingen die op de markt wordt gebracht. Voor bier wordt momenteel meer dan 85% van het volume verpakt in meermalige flessen of grootverpakkingen met statiegeld. Voor frisdranken en waters geldt een iets lager percentage. Er worden reeds kosten gemaakt voor een statiegeldheffing op bieren en frisdranken. De uit dit besluit voortvloeiende kosten van statiegeld zijn voor die verpakkingen waarvoor reeds een statiegeldsysteem geldt, gelijk gebleven. Voor de kleine verpakkingen die nu zonder statiegeld worden verkocht komen er extra kosten bij. De kosten die voortvloeien uit het statiegeld betreffen het systeem van inname van de flesjes en andere drankverpakkingen. De eerder in gezamenlijke opdracht van het bedrijfsleven en overheid uitgevoerde studie concludeert dat de kosten voor een retourpremiënsysteem buiten de detailhandel om ongeveer 4 eurocent per verpakking bedraagt. De hoogte van het bedrag moet nog worden vermindert met de kosten die worden uitgespaard bij het als zwerfafval opruimen van de verpakkingen en de kosten die worden uitgespaard door het minder legen van afvalbakken

langs de straat (dit is naar schatting ongeveer 2 eurocent per verpakking).

§ 5.2 Administratieve lasten

§ 5.2.1 Advies Actal

Het adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal) heeft in haar advies over de voorgenomen regelgeving aangegeven een aantal bezwaren te hebben. Het betreft de kwantificering van de kosten die voortvloeien uit de statiegeldplicht en dan met de name de eiketteringsplicht en de monitoringsplicht. De kwantificering van deze kosten is weergegeven in paragraaf 5.2.5. Ten tweede vond Actal dat niet voldoende aandacht was besteed aan alternatieven voor statiegeld. Alternatieven zijn weergegeven in paragraaf 4.4. Tevens benadrukt Actal er alles aan te doen om te komen tot een derde convenant verpakkingen, omdat dit een minder belastend alternatief is. In hoofdstuk 2 is aangegeven waarom er geen derde convenant verpakkingen tot stand is gekomen.

§ 5.2.2 Algemene administratieve lasten

Naar aanleiding van het advies van Actal is in de toelichting bij dit besluit enige extra aanvullende informatie opgenomen met betrekking tot de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Alvorens nader in te gaan op de zuiver administratieve lasten die voortvloeien uit dit besluit, is het van belang te bezien wat de verhouding is tussen individuele lasten bij een bedrijf en van de lasten van een gezamenlijke uitvoering. In de Regeling verpakking en verpakingsafval die tot nu toe van kracht was, kon een bedrijf, net als in dit besluit kiezen om op individuele basis aan zijn verplichtingen te voldoen of om zich aan te sluiten bij een collectief. Onder vigeur van de Regeling verpakking en verpakingsafval, zijn vrijwel alle bedrijven in Nederland direct of indirect aangesloten bij het Convenant Verpakkingen II. De kosten die voortvloeien uit een convenant worden niet tot de administratieve lasten gerekend, omdat het geen lasten betreft voortvloeiend uit regelgeving (door de regering opgelegd). De financiële lasten voor het bedrijfsleven waren beperkt tot het betalen van een contributie aan de collectieve

uitvoeringsorganisatie en daarnaast voor een klein aandeel van alle bedrijven (namelijk bedrijven die meer dan 50.000 kilo verpakkingen op de markt brengen en bovendien meer dan 5 werknemers in dienst hebben) beperkt tot lasten voortvloeiend uit de registratie van gegevens en rapportage. Daarnaast waren er financiële lasten voor een relatief klein aantal bedrijven werkzaam in de diverse materiaalketens, zoals bedrijven die glas of papier herverwerken. Een belangrijk bezwaar van Actal was waarom er niet opnieuw een convenant is gesloten aangezien hier geen administratieve lasten uit voortvloeien, gelet op de vrijwillige basis waarop de afspraken zijn gebaseerd. In hoofdstuk 2 is reeds aangegeven waarom er geen nieuw Convenant verpakkingen is gesloten. Er is geen reden om aan te nemen dat onder dit besluit alle bedrijven niet opnieuw zullen beslissen zich aan te sluiten bij een collectief systeem, net zoals dat overigens in andere Europese landen waarin de verplichtingen op soortgelijke manier zijn geregeld als in dit besluit, het geval is. Derhalve mag worden verwacht dat de administratieve lasten om te voldoen aan informatieverplichtingen, inclusief de kennisname en handhaving daarvan, voortvloeiende uit dit besluit niet of nauwelijks zullen afwijken van de bestaande financiële lasten, voortvloeiend uit het Convenant verpakkingen II. Uit de gezamenlijke uitvoering van de verplichtingen vloeien organisatiekosten voort. Zoals eerder vermeld, wordt verwacht dat de meeste bedrijven zich bij een collectief zullen aansluiten, zodat genoemde organisatiekosten over vele bedrijven kunnen worden omgeslagen. Indien een producent of importeur zich aansluit bij een organisatie welke de verplichtingen uit dit besluit namens haar uitvoert, betekent dat dus een reductie van de administratieve lasten. Overigens zijn er geen redenen aan te nemen dat deze kosten hoger zullen zijn dan de kosten van het reeds bestaande systeem. Dit besluit brengt verplichtingen op het gebied van mededeling, het registreren van gegevens, verslaglegging en statiegeld met zich mee. Bedrijven zullen dat naar alle waarschijnlijkheid gezamenlijk doen. Ook hiervoor geldt dat deze kosten ook nu al worden

gemaakt en geaccepteerd zijn door het bedrijfsleven.

De kosten voor het bedrijfsleven die voortvloeien uit een gezamenlijke uitvoering van het besluit zijn relatief beperkt en staan in verhouding tot de draagkracht van de verpakkingketen en tot het milieuvoordeel dat wordt bereikt. De kosten voor het bedrijfsleven die rechtstreeks uit dit besluit voortvloeien zijn in beginsel door te berekenen aan de consument.

§ 5.2.3 Het indienen van een mededeling

De kosten die gemoeid zijn met het opstellen van een gezamenlijke mededeling worden geschat op € 227.000. Deze kosten kunnen aan de circa 350.000 bedrijven worden doorberekend. Dit betekent dus dat de administratieve lasten voortvloeiend uit de mededelingsplicht per bedrijf te verwaarlozen zijn. Een mededeling wordt doorgaans voor een periode van drie jaar goedgekeurd. Uitgaande van een driejaarlijkse mededeling komt dit neer op € 76.000 op jaarbasis. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat het opstellen van een adequate mededeling het nodige overleg vergt, (juridisch) advies, onderzoek (onder andere naar technische en financiële aspecten) en de producenten of importeurs van verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking, al enige jaren ervaring hebben met een gezamenlijke aanpak. Producenten of importeurs kunnen in hun mededeling evenwel aangeven een voorkeur te hebben voor een looptijd van vijf jaar. Vanuit het oogpunt van administratieve lasten heeft dit voordelen. Echter zoals in paragraaf 4.3 al is aangegeven bestaat vanuit het oogpunt van mededinging en marktwerking de voorkeur voor een looptijd van drie jaar.

§ 5.2.4 Het jaarlijks rapporteren

Het opstellen van een gezamenlijke jaarrapportage op basis van vergaarde registratiegegevens zal naar verwachting circa € 150.000 kosten. Bedrijven kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen een door een accountant goedgekeurde opgave te doen van de hoeveelheid verpakkingen en papier of karton, die ze op de markt brengen. Dit zijn ze echter niet verplicht. Vanuit het oogpunt van administratieve lasten bestaat geen aantrekkelijker alternatief voor periodieke mede-

delingen en verslaglegging. Het is weliswaar wel mogelijk om de frequentie van het doen van een mededeling en verslaglegging te verlagen, maar hierdoor zou afbreuk worden gedaan aan de betrouwbaarheid van de gegevens.

§ 5.2.5 Statiegeld

In paragraaf 4.4 is reeds aangegeven waarom voor statiegeld is gekozen en niet voor een ander middel om het zwerfafval te verminderen.

Het aantal bedrijven dat dranken produceert of importeert en te maken heeft met een statiegeldplicht bedraagt naar schatting circa 200.

Het is mogelijk de minister om een ontheffing van deze plicht te verzoecken. Met dit vrijstellingsverzoek zijn vrijwel geen administratieve lasten gemoeid.

Indien er statiegeld op een drankverpakking wordt geheven, dient de verpakking met een aanduiding op het etiket te zijn voorzien. Deze aanduiding geeft aan dat er op de verpakking statiegeld wordt geheven. De administratieve lasten als gevolg van het etiketteren en het voeren van een boekhouding rond het statiegeld bestaan uit de noodzaak in de administratie voor de producent of importeur afzonderlijk de stromen voor de binnenlandse markt te registreren. Dit is uiteraard alleen van toepassing op de producten van die bedrijven die thans reeds een identiek product met een identiek etiket maken voor zowel afzet op de binnenlandse markt als op de buitenlandse markt. Dat is slechts voor een beperkt aantal producten het geval. De administratieve lasten die hiermee zijn gemoeid, zijn moeilijk in te schatten, maar bedragen maximaal € 500.000. Hierbij is rekening gehouden met het aanpassen van de bestaande administratiesystemen aan een systeem van een overkoepelende uitvoeringsorganisatie. Overigens wordt nu voor een deel van de relevante drankverpakkingen, zoals bierflesjes en gezinsflessen frisdrank en water, ook al statiegeld geheven en wordt ook een aanduiding gebruikt.

Op grond van artikel 10, tweede lid, onder b, dient in de jaarrapportage weergegeven te worden op welke wijze uitvoering is gegeven aan de statiegeldplicht en de bereikte resultaten. De administratieve lasten die hieruit voortvloeien zijn meegenomen bij de administratieve lasten die

voortvloeien uit de rapportageplicht. Naar alle waarschijnlijkheid zal de producent of importeur die ook moet rapporteren over de statiegeldplichtige drankverpakkingen meer administratieve lasten hebben dan de producent of importeur die niet hiertoe verplicht is. De extra kosten bedragen circa € 500.000.

De totale kosten van het rapporteren bedragen in totaal circa € 650.000 (150.000 plus 500.000). Hierbij is uitgegaan van een collectieve uitvoering.

6. Uitvoering en handhaving

§ 6.1 Uitvoering

De producent of importeur moeten binnen dertien weken nadat dit besluit op hem van toepassing is geworden in een mededeling aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aangeven hoe zij uitvoering gaan geven aan de verplichtingen van dit besluit. Het is gebleken dat zo'n mededelingsplicht, die niet afwijkt van de mededelingsplicht in de Regeling verpakking en verpakkingafval, goed handhaafbaar is door de Inspectie Milieuhygiëne. De Inspectie Milieuhygiëne handhaaft in beginsel op de door de producent of importeur gedane mededeling. Is er binnen 13 weken geen mededeling ingediend dan overtreedt de producent of importeur het besluit. Hij heeft immers geen mededeling ingediend, waarmee hij aantoonbaar aan de hem in dit besluit opgelegde verplichtingen te voldoen.

§ 6.2 Handhaving

Dit besluit is gebaseerd op de Wet milieubeheer. De handhaving van het besluit kan derhalve zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk plaatsvinden. Bij bestuursrechtelijke handhaving kan gebruik worden gemaakt van het instrumentarium van hoofdstuk 18 uit de Wet milieubeheer, zoals bestuursdwang, het opleggen van een dwangsom of het intrekken van de vergunning. Krachtens de Wet op de economische delicten zijn overtredingen van het besluit strafbaar. Op grond van deze wet kunnen bijvoorbeeld geldboetes worden opgelegd of kan de onderneming worden stilgelegd.

Toezicht op de naleving van het besluit en de bestuursrechtelijke handhaving zijn verantwoordelijkhe-

den van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De uitvoering daarvan is gemandateerd aan de Inspectie Milieuhygiëne. Bij de bestuursrechtelijke handhaving kan in het kader van het toezicht inzage worden gevraagd in boeken en andere bescheiden. De strafrechtelijke vervolging geschiedt door het Openbaar ministerie, mogelijk op voorstel van de Inspectie Milieuhygiëne.

§ 6.3 Overgangstermijn

Het convenant verpakkingen II loopt op 1 januari 2002 af. Partijen hebben besloten geen nieuw convenant te sluiten. Dit betekent dat iedere producent en importeur vanaf 1 januari 2002 de verplichting heeft om een individuele mededeling in te dienen bij de minister op grond van de Regeling verpakking en verpakkingafval. In de periode van 1 januari tot inwerkingtreding van dit besluit of een nieuw convenant verpakkingen wordt het niet nakomen van de mededelingsplicht gedoogd.

§ 6.4 Datum inwerkingtreding

Het bedrijfsleven heeft te kennen gegeven te verwachten dat ze met andere maatregelen dan statiegeld het aantal blikjes en flesjes in het zwerfafval met 80% kan terugbrengen. Naar aanleiding daarvan is besloten dat dit besluit eerst op 1 januari 2004 in werking treedt, tenzij is aangetoond dat de hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval met 2/3 is afgenomen in een periode van twee jaar die daaraan vooraf gaat. Het ijkpunt is daarbij de hoeveelheid flesjes en blikjes die volgens het onderzoek 'Inzamel- en beloningssystemen ter vermindering van zwerfafval' van september 2001 toen circa 50 miljoen bedroeg.

7. Internationale aspecten

§ 7.1 Europese aspecten

Doel van de statiegeldplicht is het bevorderen van het producthergebruik en bestrijding van het zwerfafval. De richtlijn verpakking en verpakkingafval heeft tot doel de nationale maatregelen betreffende het beheer van verpakking en verpakkingafval te harmoniseren om enerzijds een hoog milieubeschermingsniveau te bereiken door middel van preventie, product- en materiaalherge-

bruik en overige nuttige toepassing en anderzijds om de werking van de interne markt te waarborgen. De richtlijn verpakking en verpakkingafval voorziet in een harmonisering van de nationale bepalingen van de lidstaten betreffende verpakkingen en verpakkingafval.

Het statiegeldsysteem dat wordt voorgeschreven in paragraaf 5 van dit besluit is gebaseerd op artikel 5 junc-to artikel 7 van de richtlijn verpakking en verpakkingafval. In artikel 5 is bepaald dat lidstaten systemen bevorderen voor het hergebruik van verpakkingen die op een milieuhygiënische verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt en in artikel 7 is vastgelegd dat lidstaten systemen opzetten met betrekking tot de inzameling en het hergebruik of nuttige toepassing van verpakkingen.

Een statiegeldsysteem verzekert de inname van drankverpakkingen aanzien vrijwel alle verpakkingen worden ingeleverd, zodat deze verpakkingen meerdere malen kunnen worden gevuld (producthergebruik) of indien dat niet mogelijk is als materiaal kunnen worden hergebruikt of op een overige wijze nuttig kunnen worden toegepast. Met name ten aanzien van de verpakkingen die niet thuis bij de huishoudens vrijkomen, zoals blikjes en flesjes, zal het percentage materiaalhergebruik toenemen, aangezien deze verpakkingen momenteel niet worden ingenomen. Tevens wordt door het invoeren van het statiegeld op deze drankverpakkingen het zwerfafval aangepakt. Artikel 18 van genoemde richtlijn bepaalt dat de lidstaten het in de handel brengen op hun grondgebied van verpakkingen die aan het bepaalde in deze richtlijn voldoen, niet mogen beletten.

Daartoe zijn een aantal voorzieningen getroffen. Zo geldt de statiegeldplicht uitsluitend voor de laatste schakel in de keten direct naar de consument en niet door de gehele keten. Vervolgens zijn een aantal categorieën dranken die naar verwachting veel worden geïmporteerd, zoals wijnen, sterke dranken en heel speciale dranken die slechts in zeer kleine hoeveelheden worden geïmporteerd mede om deze reden vrijgesteld van de statiegeldplicht. Ook vanuit milieuoogpunt is het goed verdedigbaar wijn en sterke drank vrij te stellen, immers deze dranken worden veelal over zeer grote afstand vervoerd; het opnieuw

vullen van de flessen zou dus veelal vervoer over grote afstand met alle milieugevolgen van dien impliceren. De milieuwinst van een meermalig systeem zou dan twijfelachtig zijn. Een statiegeldsysteem om deze flessen in te zamelen voor producthergebruik is derhalve om die reden niet nodig. Om wel tot voldoende materiaalhergebruik te komen is evenmin statiegeld nodig omdat al jaren lang een efficiënte inzameling via glasbakken tot een hoog percentage materiaalhergebruik leidt. Een vrijstelling geldt ook indien kan worden aangetoond dat de betreffende verpakking voldoet aan de in artikel 4 voorgeschreven percentages hergebruik en overige nuttige toepassing. Al deze dranken zijn ook automatisch vrijgesteld van de plicht tot producthergebruik. Tot slot kan nog op milieugronden vrijstelling worden gegeven van de producthergebruiksplicht. Op deze manier wordt bereikt dat er een gelijk speelveld ontstaat: enerzijds kunnen alle product-verpakkingcombinaties die in Nederland zijn toegestaan ook vrij worden geïmporteerd, anderzijds wordt voorkomen dat een situatie van concurrentienadelen zou ontstaan voor Nederlandse bedrijven die aan statiegeld- en producthergebruikverplichtingen zouden moeten voldoen, terwijl de buitenlandse bedrijven die producten op de Nederlandse markt zetten, daarvan zouden zijn vrijgesteld.

Volledigheidshalve moet nog worden opgemerkt dat de etiketteringsverplichtingen die voortvloeien uit artikel 17 uiteraard zowel gelden voor Nederlandse producten die op de binnenlandse markt worden afgezet, als voor geïmporteerde producten. Hier is sprake van een gelijk speelveld in die zin dat internationaal opererende bedrijven, zowel Nederlandse als niet Nederlandse bedrijven op één etiket moeten aangeven dat het product in Nederland aan de statiegeldplicht is onderworpen, terwijl in andere landen wellicht andere specifieke voorwaarden gelden. Zo worden in Nederland talloze producten op de markt gebracht waarop in een symbool en tekst vermeld wordt: 'Grüne Punkt', alhoewel aanduiding en tekst voor Nederland niet relevant zijn.

§ 7.2 Notificatie

Het voorstel van dit ontwerpbesluit is op.. [datum notificatie] gemeld aan de

Commissie van de Europese Gemeenschappen [notificatienummer .../.../NL] ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften (bepalingen opsommen, verwijzing naar art. in maatregel die de producten beschrijft en aangeven waarom deze bepalingen verenigbaar zijn met het vrije verkeer van goederen). Naar aanleiding van de reacties van ... wordt het volgende opgemerkt.

P.m.

Tevens heeft op [datum] onder nummer [] melding plaatsgevonden aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ingevolge artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235) (zie aankondiging Stcrt.). Naar aanleiding van de reacties van ... (indiener van opmerking vermelden) wordt het volgende opgemerkt.

P.m.

§ 7.3 De richtlijn verpakkingen en andere lidstaten

De richtlijn verpakking en verpakingsafval is op 31 december 1994 in werking getreden. De richtlijn is door middel van een ministeriële regeling op 30 juni 1997 omgezet. In de regeling was de mogelijkheid opgenomen om een convenant te sluiten. Hier heeft het bedrijfsleven gebruik van gemaakt. In vrijwel alle andere Europese landen is de producent of importeur (financieel) verantwoordelijk voor de hele keten van inzameling tot nuttige toepassing. Met dit besluit zal in Nederland nu ook de producent of importeur hiervoor verantwoordelijk worden, zodat aangesloten wordt bij de rest van Europa. In met name de Noord-Europese landen is een statiegeldsysteem van kracht. Het betreft veelal de hervulbaarheid en statiegeld op kleine en grote kunststof flessen en blik.

8. Artikelsgewijs

Artikel 1

onder a

In de richtlijn wordt gesproken over een verkoop- of primaire verpakking, een verzamel- of secundaire verpakking en een verzend- of tertiaire verpakking. Het besluit is ook van toepassing op wegwerpartikelen, zoals (koffie)bekers en fritesbakjes. Industriële verpakkingen vallen eveneens onder de werking van dit besluit. Ter verduidelijking van wat wel en wat niet onder de definitie van 'verpakking' valt, is een aantal criteria opgesteld. Dit zijn indicatieve criteria die als een hulpmiddel kunnen worden gebruikt worden bij de beantwoording van de vraag of iets als een verpakking dient te worden aange-

merkt.

1. Is de primaire functie verpakken?
2. Zo nee, dan dienen nog de volgende vragen te worden gesteld:

• Is het item geïntegreerd met de verpakingscomponent?

• Dient het ter verfraaiing of versteviging van een verpakingscomponent?

3. a. Zo nee, dan is geen sprake van een verpakking.

b. Zo ja, dan is sprake van een verpakking, een voorbeeld is een nagelkwastje dat geïntegreerd is met de verpakking van nagellak of een lintje ter verfraaiing van een cadeauverpakking van een product.

4. Indien naar aanleiding van bovengenoemde vragen geconcludeerd kan worden dat sprake is van een verpakking dienen nog de volgende vragen beantwoord te worden:

• Blijft het item gedurende de hele levensduur geïntegreerd met het product, zoals bijvoorbeeld het kunststof omhulsel bij een videoband?

5. a. Zo ja, dan is geen sprake van een verpakking.

b. Zo nee, dan dienen nog de volgende vragen te worden beantwoord:

• Is het item bestemd voor het bewaren van duurzame producten, zoals bijvoorbeeld een cd-doesje?

• Is het item bestemd voor duurzaam gebruik voor het bewaren van producten, zoals bijvoorbeeld een EHBO-does?

6. a. Zo ja, dan is geen sprake van een verpakking.

b. Zo nee, dan is sprake van een verpakking.

onder b

Papier en karton, niet zijnde een verpakking, is niet altijd inzamelbaar. Te denken valt aan sanitair papier, behangpapier en boeken. In artikel 5 is met het vaststellen van de doelstelling voor het als materiaal te hergebruiken papier en karton rekening gehouden.

onder c

Onder de producent of importeur wordt diegene verstaan, die beroeps- of bedrijfsmatig in Nederland:

- voor het eerst iets in een verpakking aan een ander ter beschikking stelt;
- iets in een verpakking importeert en zich van die verpakking ontdoet;
- verpakkingen welke door anderen zijn geproduceerd, voorziet van de eigen naam en opnieuw verkoopt;
- voor het eerst aan iemand zogenoemde last-minute verpakkingen ter beschikking stelt;
- als eerste papier of karton aan een ander ter beschikking stelt.

Het verpakte product of het papier en karton dient in het economisch verkeer te worden gebracht. De richtlijn verpakking en verpakingsafval spreekt ook immers van 'het verpakken van verkoopeenheden'. De definitie omvat ook de importeurs van verpakte producten en papier en karton. In de praktijk is gebleken dat het moeilijk kan zijn om vast te stellen of er sprake is van een importeur. Om te bepalen of er sprake is van een 'importeur' kan worden aangesloten bij de BTW-indicaties op de factuur. Beschikt de ondernemer over facturen met buitenlandse BTW of het BTW-nultarief, dan kan de desbetreffende onderneming worden aangemerkt als importeur in de zin van dit besluit.

onder d

De term 'als product hergebruiken' staat gelijk aan de Europese term 'hergebruik'. Deze term verschilt inhoudelijk niet van die van de richtlijn verpakking en verpakingsafval en wordt reeds veelvuldig gebruikt in het Nederlandse milieubeleid.

Onder producthergebruik wordt verstaan het direct hergebruiken van producten die niet eerst in het afvalstadium zijn terecht gekomen, zoals bijvoorbeeld flessen die na te zijn schoon gemaakt opnieuw voor precies hetzelfde doel worden gebruikt. Deze verpakkingen zijn beoogd om een minimum aantal omlopen te

maken alvorens ze uiteindelijk in het afvalstadium komen.

Producthergebruik telt ingevolge de richtlijn verpakking en verpakkingafval niet mee als invulling van de terugwinning- en hergebruiksverplichtingen. Op het moment dat ze worden afgedankt en niet meer als een verpakking worden hergebruikt, gelden ook voor de meermalige verpakkingen dezelfde procentuele verplichtingen voor nuttige toepassing en (materiaal)hergebruik als voor eenmalige verpakkingen.

onder e

De term materiaalhergebruik betekent hetzelfde als de Europese term 'recycling'. Met de term 'recycling' wordt in het Nederlandse taalgebruik veelal bedoeld op zowel materiaalhergebruik als producthergebruik, terwijl in de richtlijn verpakking en verpakkingafval onder 'recycling' geen hergebruik als product wordt verstaan. Het gaat er om dat het materiaal van een verpakking opnieuw wordt gebruikt en niet dat de verpakking in zijn oorspronkelijke functie opnieuw wordt gebruikt zoals bij producthergebruik het geval is.

onder g

Onder dranken worden verstaan vloeistoffen, zoals bieren, frisdranken, waters, sappen, zuivel dranken (ook drinkyoghurt), sportdranken etc. Een vloeistof die wordt gebruikt om bijvoorbeeld voedsel te bereiden (zoals olie, azijn, dressings etc.) is geen drank. Vloeibare levensmiddelen die primair beoogd zijn om met een lepel(tje) te nuttigen, zoals soep, yoghurt, vla etc. zijn evenmin drank in de zin van dit besluit. Siropen en koffiemelk die slechts bedoeld zijn om sterk verdund gecombineerd met een andere drank te drinken, vallen ook niet onder het begrip drank.

onder h

Onder een medicinale drank wordt een drank verstaan, welke een geneesmiddel is in de zin van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening. Te denken valt aan bijvoorbeeld een hoestdrank.

onder i

Wijn is een drank zoals gedefinieerd in de Drank- en Horecawet. Te denken valt aan een drank bestaande uit

het sap van druiven en verkregen door alcoholische gisting.

onder j

Een sterke drank wordt in artikel 1 van de Drank- en Horecawet gedefinieerd als een drank die bij een temperatuur van twintig graden Celsius voor vijftien of meer volumepercenten uit alcohol bestaat, met uitzondering van wijn.

Artikel 2

Eerste lid

Iedere producent of importeur is verantwoordelijk voor het gescheiden innemen of nascheiden van de door hem aan een ander ter beschikking gestelde verpakkingen alsmede papier en karton, niet zijnde een verpakking. Nascheiding kan voor bepaalde verpakkingmaterialen, zoals metaal en kunststof voldoende zijn om de in dit besluit neergelegde verplichtingen t.a.v. hergebruik en overige nuttige toepassing te voldoen.

De producent of importeur is ook verantwoordelijk voor het overig afvalbeheer van verpakkingen. Hier wordt product- en materiaalhergebruik, andere vormen van nuttige toepassing en verwijdering mee bedoeld.

Tweede lid

Voor verpakkingen en papier en karton, die als bedrijfsafvalstoffen vrijkomen, geldt dat de kosten van het innemen voor rekening komen van degene die zich ervan ontdoet. De producent of importeur is alleen financieel verantwoordelijk voor het gescheiden innemen of nascheiden en het overig afvalbeheer van verpakkingen en papier en karton, die bij huishoudens vrijkomen. Bij als bedrijfsafval vrijkomende verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking, komen de kosten voor rekening van de ontdoener.

Artikel 3

Eerste lid

De producent of importeur dient zowel kwantitatieve als kwalitatieve preventiemaatregelen te nemen. Dit houdt in dat bij de verpakkingen die in Nederland op de markt worden gebracht rekening wordt gehouden met de (gewichts)hoeveelheid en met de schadelijkheid voor het milieu.

De maatregelen moeten erop gericht zijn dat er minder verpakkingmateriaal en oudpapier en karton vrijkomt, nuttige toepassing dient in de afvalfase mogelijk te zijn, het gebruik van secundaire materialen moet bevorderd worden en het ontstaan van zwerfafval zoveel mogelijk voorkomen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het achterwege laten van een verpakking, het lichter maken van een verpakking, het toepassen van een nieuw verpakkingconcept in relatie tot het product en de logistiek en het vervangen van een milieubelastende verpakking door een ander verpakkingmateriaal. Een voorbeeld van dit laatste is een polyvinylchloride (PVC)-houdende verpakking. Door geen PVC in een verpakking te gebruiken, kan zo'n verpakking in het afvalstadium beter verwerkt worden.

Maatregelen ter vermindering van het ontstaan van zwerfafval zijn bijvoorbeeld gericht op (afvalbak)logo op de verpakking of op het ontwerp van een nieuwe verpakking. Bij dit laatste kan gedacht worden aan het achterwege laten van een verpakking, bijvoorbeeld een plastic folie bij een pakje sigaretten.

Tweede lid

Uiterlijk in het jaar 2005 zal de gewichtshoeveelheid van nieuw op de markt te brengen verpakkingen met 10 gewichtsprocent moeten zijn afgenomen, ten opzichte van de verpakkingen die in 1999 op de markt zijn gebracht.

Artikel 4

Eerste, tweede en derde lid

Onder het nuttig toepassen vallen alle met betrekking tot verpakkingen en papier en karton, niet zijnde een verpakking, toepasselijke handelingen, bedoeld in bijlage IIB van richtlijn nr. 75/442/EEG van de raad van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen (PbEG L 194). Niet alle handelingen die in bijlage IIB van de kaderrichtlijn worden genoemd, zijn even relevant voor verpakkingafval en oudpapier en -karton. Met name het hergebruik als materiaal, hoofdgebruik als brandstof of hoofdgebruik voor een andere wijze van energieopwekking zijn van toepassing en worden als handelingen van nuttige toepassing gezien. Van de totale hoeveelheid op de markt gebrachte verpakkingen dient

75 gewichtsprocent nuttig te worden toegepast en 70 gewichtsprocent als materiaal te worden hergebruikt. Van kunststof verpakkingen dient ten minste 45 gewichtsprocent nuttig te worden toegepast. Voor alle verpakingsmaterialen zijn afzonderlijke doelstellingen opgenomen voor het materiaalhergebruik.

Onder 'papieren en kartonnen verpakkingen' worden tevens begrepen de zogenaamde drankenkartons. Er is bij de vaststelling van het percentage materiaalhergebruik van papieren en kartonnen verpakkingen rekening mee gehouden dat de drankenkartons voor het grootste deel niet als materiaal zullen worden hergebruikt maar op een andere wijze zoveel mogelijk nuttig zullen worden toegepast. Bij de besprekingen over een nieuw convenant was overeen gekomen dat op deze wijze in 2005 10 kiloton van de in dat kalenderjaar op de markt gebrachte drankenkartons aldus nuttig zouden worden toegepast.

Vierde lid

Voor verpakkingen die door een producent of importeur op het punt van verkoop aan een product worden toegevoegd, gelden de te behalen doelstellingen voor nuttige toepassing en materiaalhergebruik niet. Te denken valt aan een zakje of een tasje dat in een winkel om het verkochte product wordt gedaan.

Artikel 5

Voor verpakkingen en papier en karton zijn afzonderlijke doelstellingen opgenomen. Bij de vaststelling van deze percentages is er rekening mee gehouden dat sommige componenten (denk bijvoorbeeld aan boeken en sanitair papier) niet gescheiden in te nemen zijn.

Artikel 6

Er is een doelstelling geformuleerd voor de individuele producent en importeur. Uiterlijk in het jaar 2005 zal de hoeveelheid te verbranden en te storten hoeveelheid verpakingsafval van glas, papier en karton, metaal en kunststof met 10 gewichtsprocent (ten opzichte van de hoeveelheid in het jaar 2002) moeten zijn afgenomen.

Artikel 7

Eerste lid

De producent of importeur moet uiterlijk dertien weken na het op hem van toepassing worden van dit besluit aan de minister een mededeling doen. In de mededeling beschrijft de producent of importeur op welke wijze hij gedurende een bepaald tijdvak invulling zal geven aan de in het besluit opgenomen verplichtingen. Deze mededeling van de producent of importeur geeft aan dát hij een activiteit gaat verrichten maar geeft tevens aan hoe hij die activiteit verricht (en concrete uitvoering geeft aan de verplichtingen van het besluit).

De producent of importeur geeft aan op welke wijze aan de verplichtingen van het besluit zal worden voldaan.

In de mededeling dienen onder andere de te nemen maatregelen met betrekking tot preventie aan de orde te komen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het vervangen van PVC-houdende verpakkingen door andere verpakingsmaterialen.

De mededeling wordt ter toetsing aan de minister voorgelegd die vervolgens een besluit neemt of hij met de concrete invulling kan instemmen (eventueel met aanvullende voorschriften of onder beperkingen). In feite verklaart de Minister het plan van naking van de producent of importeur verbindend. Hierin verschilt de mededeling bijvoorbeeld van een vergunning waarin het bevoegd gezag meer eenzijdig het gedrag van de vergunninghouder reguleert. Op het moment dat instemming is verleend beschikt de producent of importeur over 'verplichtingen op maat'. Voor de naking heeft deze constructie als voordeel dat de producent of importeur al in een vroegtijdig stadium moet nadenken op welke wijze hij aan de verplichtingen zal voldoen. In de familie van productbesluiten (onder meer Besluit beheer wit- en bruin-goed, Besluit beheer batterijen, Besluit beheer personenwagenbanden, Besluit beheer land- en tuinbouwfolie) komt de mededeling ook al voor. Bij deze besluiten is gebleken dat in de praktijk de mededelings- en instemmingsconstructie goed werkt.

Voor de producenten of importeurs waarop dit besluit als eerste van toepassing wordt, betekent dit dat zij binnen dertien weken na inwerking-

trekking van dit besluit een mededeling moeten doen.

Om de keten geen onnodige verplichtingen op te leggen is het statiegeld op de drankverpakkingen, zoals omschreven in paragraaf 5, opgelegd aan de laatste schakel van de keten. In de mededeling en rapportage is de producent en importeur wel verantwoordelijk om over deze maatregelen te rapporteren.

Tweede lid

Ten behoeve van het indienen van een mededeling zullen door de minister beleidsregels worden vastgesteld in de vorm van een leidraad, zodat het indienen van een mededeling vergemakkelijkt wordt en de producent of importeur weet waaraan de minister de mededeling toetst.

Artikel 8

Eerste en tweede lid

De mededeling, bedoeld in artikel 7, behoeft de instemming van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Op de instemming met de mededeling is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit houdt in dat de minister zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen acht weken een beslissing op de mededeling dient te nemen. Indien een beslissing niet binnen acht weken kan worden genomen, stelt de minister de producent of importeur hiervan op de hoogte en meldt daarbij de termijn waarbinnen de beslissing wel genomen zal worden. De minister heeft de mogelijkheid op grond van artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht aanvullende gegevens te vragen en hiermee de beslissingstermijn op te schorten. Indien aanvullende gegevens worden gevraagd, is de producent of importeur van verpakkingen gehouden dergelijke gegevens in de mededeling te verwerken.

Tegen het besluit van de minister kan bezwaar worden gemaakt. Tegen de beslissing op bezwaar van de minister kan ingevolge artikel 20.1 van de Wet milieubeheer beroep worden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Na de instemming met de mededeling dient de betrokken producent of importeur over te gaan tot uitvoering van hetgeen hij in zijn medede-

ling heeft aangegeven. Dit geldt eveneens als de aanvullende gegevens in de mededeling zijn verwerkt. Indien niet met de mededeling wordt ingestemd, betekent dit dat niet aan de verplichtingen van dit besluit wordt voldaan. In dat geval zal het handhavingsinstrumentarium worden ingezet.

Artikel 10

De producent of importeur dient jaarlijks voor 1 augustus verslag uit te brengen aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Dit verslag dient er onder andere toe om te beoordelen of de producent of importeur de percentages neergelegd in de artikelen 4 en 5 heeft bereikt. Het verslag bevat in ieder geval gegevens over de totale hoeveelheid aan een ander ter beschikking gestelde verpakkingen en gegevens per verpakkingsmateriaal. Dit laatste betekent dat er ook gegevens met betrekking tot PVC-houdende verpakkingen in het verslag dienen te worden opgenomen.

Artikel 11

De producenten en importeurs kunnen gezamenlijk uitvoering geven aan de verplichtingen uit de artikelen 2 tot en met 10 en 17 van dit besluit. Zo kan een organisatie de verplichtingen gezamenlijk uitvoeren, namens producenten en importeurs. Bij het Convenant verpakkingen II werden de verplichtingen uit de Regeling verpakking en verpakkingsafval ook gezamenlijk uitgevoerd. Een gezamenlijke uitvoering, betekent niet dat de individuele producent of importeur is vrijgesteld van de verplichtingen.

Artikel 12

Indien er een gezamenlijke uitvoering van de verplichtingen uit dit besluit komt, dienen de deelnemers aan te tonen dat uiterlijk in 2005 de hoeveelheid te verbranden en te storten verpakkingsafval van glas, papier en karton, metaal en kunststof (afkomstig van de producten van de deelnemende producenten en importeurs) hebben teruggebracht tot maximaal 850 kiloton, hebben de individuele leden niet meer de verplichting om op individuele basis aan de doelstelling

van artikel 6 te voldoen. Indien er meerdere collectieven komen, wordt de 850 kiloton 'verdeeld' over de collectieven, naar rato van het aantal deelnemers en de hoeveelheid verpakkingsafval waar zij gezamenlijk voor verantwoordelijk zijn. Mocht het collectief deze doelstelling niet halen, dan zijn de individuele deelnemers weer verplicht om aan de individuele doelstelling van artikel 6 te voldoen.

Artikel 13

Eerste lid

Op grond van dit besluit dient er op drankverpakkingen statiegeld te worden geheven. Er is voor gekozen om de verplichting bij de laatste schakel in de keten neer te leggen. Het betreft hier bijvoorbeeld supermarkten, snackbars en kiosken.

Tweede lid

Inname van verpakkingen waar statiegeld voor is betaald, moet in ieder geval mogelijk zijn bij de plaats van verkoop. Er dienen dus innamepunten te zijn bij bijvoorbeeld, supermarkten, kiosken, benzinestations en stations. Een verkooppunt dat een bepaalde drankverpakking verkoopt, dient in ieder geval die drankverpakkingen in te nemen die zijn verkocht op dat punt. De kleinere verkooppunten als een benzinestation of een kiosk kunnen de inname beperken tot de drankverpakkingen die zij zelf hebben verkocht. Er ontstaan zo ook geen opslagproblemen. Een ondernemer die alleen de door hem verkochte drankverpakkingen wil innemen, zal de door hem afgeleverde dranken dusdanig moeten markeren, dat deze herkenbaar zijn als product dat op dat verkooppunt is gekocht. Te denken valt bijvoorbeeld aan een sticker-tje op de verpakking.

Artikel 14

Verpakkingen van een medicinale drank, wijn of een sterke drank worden uitgezonderd van de statiegeldverplichting. Verpakkingen, die direct voor verkoop met een drank worden gevuld, zoals koffiebekkers, en drankkartons, zoals pakken met melk of sap, worden ook van de statiegeldplicht uitgezonderd.

Voor deze producten gelden om verschillende redenen uitzonderingen die

met name samenhangen met markt-economische overwegingen.

Bovendien komen vrijwel al deze verpakkingen terecht in het huishoudelijk afval of in de glasbak. Na inname is nuttige toepassing goed mogelijk. De verpakkingen die direct voor verkoop met een drank worden gevuld, worden veelal ter plekke genuttigd en komen ook op die plekken vrij. Het is dus niet nodig om deze verpakkingen met statiegeld te belasten. Tot slot wordt de product-verpakkingscombinatie die in relatief zeer kleine hoeveelheden op de markt wordt gebracht vrijgesteld van de statiegeldplicht, omdat de kosten van het statiegeldsysteem voor zulke kleine hoeveelheden relatief zeer hoog zouden worden.

Artikel 15

De minister kan een bepaalde product-verpakkingscombinatie in een verpakking op verzoek van een producent of importeur te ontheffen van de statiegeldplicht. Het moet hier gaan om een specifieke drank in een specifieke verpakking van een bepaalde inhoud. Een voorbeeld van een product-verpakkingscombinatie is een glazen flesje van 0,33 cl met frisdrank X van het merk Y. In het algemeen zal een ontheffing worden verleend voor dranken in een verpakking waarvan kan worden aangetoond dat deze zonder statiegeld niet als zwerfafval in het milieu terecht komen en die zodanig wordt ingenomen, hergebruikt en nuttig wordt toegepast, dat de in artikel 4 genoemde percentages voor hergebruik en nuttige toepassing voor deze specifieke product-verpakkingscombinaties worden gehaald. Zowel de producent of importeur als de detaillist heeft belang bij een ontheffing. Er is voor gekozen om de producent of importeur de mogelijkheid te bieden een ontheffingsverzoek in te dienen, omdat dat degene is die kan aantonen dat de in artikel 4 genoemde doelstellingen worden bereikt. De producent of importeur dient in zijn verzoek aan te tonen waarom de desbetreffende drank ontheffen zou moeten worden van de statiegeldplicht. Er zal door de minister een leidraad worden opgesteld waaraan een ontheffingsverzoek aan moet voldoen.

Artikel 16

De minister zal de minimale hoogte voor de statiegeldheffing per verpakkingsoort vaststellen. Deze zal in ieder geval zo hoog zijn, dat er een prikkel voor de burger is om de verpakking terug te brengen.

Artikel 17

Op de verpakking wordt aangegeven of er statiegeld op de verpakking wordt geheven. Deze aanduiding is duidelijk leesbaar voor de consument.

*Artikel 18**Eerste lid*

Glazen verpakkingen, ongeacht de inhoud, en kunststof verpakkingen van meer dan een halve liter dienen voor ten minste 90 gewichtsprocent als product te worden hergebruikt. Dit betekent dat deze verpakkingen opnieuw hervuld dienen te worden en verscheidene omlopen dienen te maken. Een meermalige verpakking veroorzaakt minder milieudruk dan een eenmalige verpakking. Voor deze verpakkingen bestaat momenteel ook al een statiegeldsysteem. Uit ervaringen met het bestaande statiegeldsysteem en ervaringen in het buitenland is gebleken dat ruim 90 procent wordt teruggebracht door de consument. De doelstelling voor producthergebruik is hierdoor relatief eenvoudig te behalen.

Tweede lid

De meermaligheidsplicht geldt niet voor de verpakking die krachtens artikel 14 is vrijgesteld. Het is niet de bedoeling dat meermalige verpakkingen die op grond van artikel 15 van de statiegeldplicht zijn vrijgesteld ook worden ontheven van de meermaligheidsplicht. Immers ook al is er een goed inzamelsysteem zonder statiegeld denkbaar dan wil dat nog niet zeggen dat het beter is voor het milieu wanneer zo'n verpakking eenmalig wordt. Zonodig kan op grond van artikel 19 ontheffing verleend worden van de meermaligheidsplicht indien wordt aangetoond dat een eenmalige verpakking minder dan of evenveel milieubelasting oplevert als een meermalige verpakking.

Artikel 19

De minister kan ontheffing verlenen van de verplichting om een verpakking met een statiegeld ook in een meermalige verpakking aan een ander ter beschikking te stellen. De minister baseert zijn besluit op een verzoek om ontheffing van de statiegeldplicht op de effecten voor het milieu.

Artikel 20

De Europese Commissie heeft op 28 januari 1997 een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot het identificatiesysteem voor verpakkingmaterialen. Deze beschikking vloeit voort uit artikel 8, tweede lid, van de richtlijn verpakking en verpakkingafval. In de beschikking zijn de cijfercodes en afkortingen voor de verschillende verpakkingmaterialen aangegeven. Tevens is aangegeven dat deze codes en afkortingen op vrijwillige basis kunnen worden gebruikt. In bijlage 1 bij dit besluit zijn de codes en afkortingen uit de beschikking overgenomen. Indien afkortingen en cijfercodes worden gebruikt, dienen dit die uit bijlage 1 te zijn. Dit bevordert ook de uniformering van de codes binnen de Europese Unie. Dit artikel heeft geen betrekking op het gebruik van logo's en symbolen. De bestaande logo's, zoals bijvoorbeeld het glasbaklogo, kunnen nog steeds gebruikt worden.

Artikel 21

Een verpakking dient te voldoen aan de eisen neergelegd in bijlage 2. Indien een verpakking aan de normen NEN-EN 13432:2000 en 13428:2000 voldoet, voldoet een verpakking aan de essentiële eisen met betrekking tot compostering en biodegradatie en met betrekking tot de specifieke eisen voor vervaardiging en samenstelling van verpakkingen (preventie). Een uitzondering hierop is de aanwezigheid van schadelijke en andere gevaarlijke stoffen en materialen in verpakkingen welke tot een minimum wordt beperkt in emissies, as of precolaat, wanneer verpakkingen of reststoffen van de verwijdering van verpakkingen verbrand of gestort worden.

Artikel 22

Dit artikel geeft aan dat in verpakkingen of een verpakkingcomponent (bijvoorbeeld een dop van een fles) ten hoogste een totale concentratie van 100 ppm aan zware metalen mag voorkomen. Voor kunststof kratten en pallets en glazen verpakkingen is onder een aantal voorwaarden genoemd in bijlage 3 en 4 hierop een uitzondering gemaakt.

Artikel 24

Momenteel worden voor bepaalde producten reeds op basis van de verordeningen van het Bedrijfschap Frisdranken en Waters en het Productschap voor Bier meermalige verpakkingen gebruikt. Zolang blijkt dat in de praktijk voldoende is gewaarborgd dat aan het meermaligheidsvereiste op vrijwillige basis invulling wordt gegeven, treden de artikelen 18 en 19 niet in werking.

Artikel 25

In de richtlijn verpakkingen is bepaald dat de uitzonderingen op het verbod om verpakkingen aan een ander ter beschikking te stellen met daarin een concentratie van meer dan 100 ppm aan zware metalen vervallen met ingang van 1 juli 2006 voor glazen verpakkingen en met ingang van 24 maart 2009 voor kunststof kratten en pallets.

Bijlage 1, onderdeel VII

Volgens de procedure van artikel 21 van de richtlijn verpakkingen wordt vastgesteld welk gewichtspercentage een verpakkingcomponent bij een composiet vertegenwoordigt. Dit is tot op heden niet gebeurd.

Bijlage 2

In voorschrift 3.2 is bepaald dat verpakkingafval dat wordt verwerkt om energie terug te winnen een zekere calorische onderwaarde moet hebben. Deze calorische onderwaarde is nog niet door de Europese Commissie vastgesteld.

9. Transponeringstabel

Met de termen gecontroleerd materiaalhergebruikproces en gecontroleerd distributie- en hergebruikstelsel wordt bedoeld dat de producent of importeur desgevraagd afdoende met bewijsstukken moet kunnen aantonen dat bij de betreffende processen voldaan is aan de voorwaarden die in de bijlage worden vermeld.

Met 'opzettelijk gebruik' wordt bedoeld het doelbewust aanwenden van een stof in de samenstelling van een verpakking of een verpakkingcomponent, waarbij de constante aanwezigheid van deze stof is bedoeld om de verpakking of verpakkingcomponent een specifieke eigenschap, verschijningsvorm of kwaliteit te geven. Het gebruik van als materiaal hergebruikte materialen als grondstof voor de vervaardiging van nieuwe verpakkingmaterialen, waarbij een gedeelte van de als materiaal hergebruikte materialen bepaalde hoeveelheden gereguleerde metalen kunnen bevatten, wordt niet als opzettelijk beschouwd.

Artikel(lid) EU-richtlijn	Implementatie NL-regelgeving
art. 1	behoeft geen implementatie
art. 2, eerste lid	art. 2, onder 1
art. 2, tweede lid	behoeft geen implementatie
art. 3, onder 1	art. 1, onder a
art. 3, onder 2	art. 1.1 van de Wet milieubeheer
art. 3, onder 3	art. 1.1 van de Wet milieubeheer
art. 3, onder 4	—
art. 3, onder 5	art. 1, onder e en d
art. 3, onder 6	art. 1.1 van de Wet milieubeheer
art. 3, onder 7	—
art. 3, onder 8	—
art. 3, onder 9	—
art. 3, onder 10	art. 1.1 van de Wet milieubeheer
art. 3, onder 11	—
art. 3, onder 12	—
art. 4, eerste lid	art. 3
art. 4, tweede lid	behoeft geen implementatie
art. 5	art. 13
art. 6, eerste lid	art. 4
art. 6, tweede lid	art. 3
art. 6, derde lid	behoeft geen implementatie
art. 6, vierde lid	—
art. 6, vijfde lid	behoeft geen implementatie
art. 6, zesde lid	behoeft geen implementatie
art. 7, eerste lid	art. 2 en 13
art. 7, tweede lid	—
art. 8, eerste lid	behoeft geen implementatie
art. 8, tweede lid	art. 20, eerste lid
art. 8, derde lid	art. 20, tweede lid
art. 9, eerste lid	art. 21
art. 9, tweede lid	—
art. 9, derde lid	behoeft geen implementatie
art. 9, vierde lid	behoeft geen implementatie
art. 10	behoeft geen implementatie
art. 11, eerste lid	art. 22, eerste lid
art. 11, tweede lid	art. 22, tweede lid
art. 11, derde lid	behoeft geen implementatie
art. 12, eerste lid	art. 7 en 10
art. 12, tweede lid	—
art. 12, derde lid	—
art. 12, vierde lid	behoeft geen implementatie
art. 12, vijfde lid	—
art. 12, zesde lid	—
art. 13	behoeft geen implementatie
art. 14	—
art. 15	wordt geen gebruik van gemaakt